

**Møteprotokoll
Bystyret**

Dato: 10.09.2026
Møtested: Tøihusgaten 42, Gamlebyen, møterom bystyresalen
Tidspunkt: Fra kl. 16:00 til kl. 22.00
Saksnr. fra/til: PS 104/26-133/26

Frammøteliste

Representanter:		Møtt	Møtende varamedlemmer:
ARBEIDERPARTIET			
1.	Atle Ottesen	M	
2.	Victor Kristiansen	M	
3.	Vidar Schei	F	Dana Ghazi
4.	Hashim Mohodin Abdi	F	Anita Gretland Karlsen
5.	Mohamed Amaleti Abdi	M	
6.	Mohamed Saleban Warsame	M	
7.	Filsan Mohamed Saleban Warsame	F	Nils Are Magerøy
8.	Kari Agerup	M	
9.	Simon Appelberg Laabak	M	
10.	Marianne Antonsen (UAVH)	M	
11.	Jaran Berg	M	
12.	Mona Mathisen	M	
13.	Voica Imrik	F	Arne Rekdal Olen
HØYRE			
1.	Arne Sekkelsten (undertegnede)	M/P	Bengt Morten Wenstøb i sakene 113-116/26, 133/26
2.	Anne Undahl	M	
3.	Stein Robert Sjøborg	M	
4.	Rita Holberg	M	
5.	Henriette Støa Gaustad	F	Inger Christine M.Apenes
6.	Knut Thomas Hareide -Larsen	M	
7.	Aleksander Høymyr Abelsen	F	Tor Prøitz
8.	Jorulf Laabak	M	
9.	Anne Marte Frestad Andersen	M	
	Marianne Klever Næss		
10.	Wenche Lene Jørgensen	M	
11.	Pål Porsmyr	M	
12.	Stian Bjerkebakke-Westin	M	
13.		M	

FREMSKRITTSPARTIET			
1.	Bjørnar Laabak	F	Kevin Lund Olsen
2.	Eva Kristin Andersen	M	
3.	Bianca Skoglie	M	
4.	Leif Willy Eriksen	M	
5.	Ole Johan Helås Lakselv	M	
6.	Rune Wesley Hansen	M	
7.	Lars Ketil Laabak	M	
8.	Ken Aslak Falleth	M	
PENSJONISTPARTIET			
1.	Marianne Kristiansen	M	Grethe Kristiansen Widar Zeiner Hansen (Pp)
2.	Arild Aaserud	F	
3.	Roger Larsen (FrP)	F	
SOSIALISTISK VENSTREPARTI			
1.	Silje Louise Waters	M	(Uavh.)
2.	Camilla Sørensen Eidsvold	M	
3.	Marius Aleksander Andersen	M	
MILJØPARTIET DE GRØNNE			
1.	Erik Skauen	M	
2.	Gunhild Vigdisdatter	M	
RØDT			
1.	Hannah Berg	M	
2.	Jarle Johannessen	M	
BYMILJØLISTA			
1.	Jonas Markus Qvale	M	Jørgen Søderberg Jansen
2.	Gøran Karlsen	F	
INDUSTRI OG NÆRINGSPARTIET			
1.	Christian Fredrik Resberg	M	
2.	Tor Morten Øverby Olsen	M	
VENSTRE			
1.	Trond Egil Svandal	M	
2.	Ståle Solberg	M	
KRISTELIG FOLKEPARTI			
1.	Kolbjørn Westberg	M	
2.	Anna Egeberg Krogh	M	
SETERPARTIET			
1.	Hans Ingvald Røed	M	

Møtende fra administrasjonen:

Stedfortredende kommunedirektør Atle Holten, møtesekretær Yvonne Meidell.

Ole-Johan Lakselv (FrP)
Varaordfører

Arne Sekkelsten (H)
Ordfører

Atle Ottesen (Ap)

Silje Waters (SV)

Antall stemmeberettigede tilstede:

53 av 53 medlemmer ved møtets start og i sakene 104-107/26, 109-133/26.

52 av 53 medlemmer i sak 108/26.

Saksrekkefølge:

PS 104-115/26, 133/26, 116/26-132/26

Innkalling og sakliste:

Innkallingen og sakliste med ettersendt sak 133/26 ble godkjent uten merknader.

(Ettersendt sak sendt bystyrets medlemmer på e-post 07.09.2026).

Habilitet

Følgende stilte spørsmål ved sin habilitet:

Sak 108/26: Jørgen Söderberg Jansen (Bym) er kinosjef i Fredrikstad kino AS og har sendt inn søknaden på vegne av kinoen.

Et enstemmig bystyre erklærte ham inhabil (Jfr.Fvl. § 6 første ledd bokstav e) - ingen vara.

52 av 53 stemmeberettigede tilstede.

Taletid:

Bystyret vedtok taletid på 2 minutter til innlegg 1, 1 minutt til innlegg 2 inkl.ev.replikker pr representant.

Bystyrets møte ble innledet med ett minuts stillhet i anledning bortgangen til Hans Majestet Kong Harald V.

Deretter fremførte Demir Yilmaz og Angel Fernandez Kongesangen på trompet. Bystyrets medlemmer sang med.

Ordfører Arne Sekkelsten leste opp en hilsen til Norges nye konge, Haakon VIII, og orienterte om at en hilsen på vegne av bystyret vil bli oversendt til Kongen.

Permission:

Ordfører fratrådte møtet før behandling av sak 113/26 på grunn av annet oppdrag og var ikke til stede under behandlingen av sakene 113-116/26 og 133/26. Varaordfører Ole Johan Lakselv ledet møtet i ordførerens fravær. Bengt Morten Wenstøb (H) tiltrådte som varamedlem. Etter forslag fra Anne Undahl (H) ble Rita Holberg (H) enstemmig valgt til settevaraordfører.

Ordfører tiltrådte møtet igjen fra og med sak 117/26.

Møteprotokollen signeres digitalt.

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 104/26	Referatsaker	
PS 105/26	Kontrollutvalgssak: Revisjonsrapport - Eierskapskontroll av Borg Havn IKS	
RS 11/26	Notat til bystyret 10.09.2026 - Siri Martinsen tilbake i folkevalgte verv	
PS 106/26	St. Hansfjellet parkeringshus og tilfluktsrom - Investeringsbeslutning	
PS 107/26	Endring av bestemmelse 6.5 Parker og trær i kommuneplanens arealdel 2023-2035	
PS 108/26	Fredrikstad kino AS - Konsesjon for visning av film eller videogram i næring (kinokonsesjon)	
PS 109/26	Vurdering av kommunal pensjonskasse	
PS 110/26	Ikrafttredelse av forskrifter om tildeling av kommunal bolig, trygghetsbolig og kommunal bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester	
PS 111/26	Alternativer for innføring av lobbyregister i Fredrikstad kommune	
PS 112/26	Åpning av kantine ved rådhuset	
PS 113/26	Tagging - oppfølging av verbalvedtak	
PS 114/26	Forslag til detaljregulering for Rv. 110 Brohodet øst - Rakkestadsvingen	
PS 115/26	Klage på egengodkjent detaljregulering for Veumbekken - Holmen	
PS 116/26	Østfold Avfallssortering IKS - Endring selskapsavtale	
PS 117/26	Retningslinjer for bakkemontert solkraft	
PS 118/26	Høring av forskrift om tilfluktssteder Fredrikstad kommune	
PS 119/26	Høring - Kjernekraft i Norge?	
PS 120/26	Svar på høring av forslag til forskrift om rett til økonomisk stønad og kvalifiseringsstønad under korte utenlandsopphold	

PS 121/26	Svar på høring av NOU 2026:6 - Den nye velferds kommunen	
PS 122/26	Høring - ny Oslofjordplan	
PS 123/26	Søknad om forlengelse av tidsbestemt fritak fra politiske verv - Lars Erik Andreassen (SV)	
PS 124/26	Uttreden fra politisk verv - Torkel Varfjell (Ap)	
PS 125/26	Representantforslag - Strategiplan for innkjøp av skolebøker	
PS 126/26	Representantforslag - ytringsfrihet	
PS 127/26	Representantforslag - Rettferdig fordeling av ressurser i skolen	
PS 128/26	Representantforslag - Innpasset 2.0 - et offentlig-privat samarbeid	
PS 129/26	Representantforslag til Bystyret 10.9.2026. Dataopplæring for eldre	
PS 130/26	Spørsmål til ordfører - Fredrikstad kino AS	
PS 131/26	Spørsmål til ordfører - oppfølgingsspørsmål om Framsikt	
PS 132/26	Spørsmål til ordfører - utviklingen i økonomisk sosialhjelp og overgang til arbeid	
PS 133/26	Østfold avfallssortering IKS - kjøp av eiendom og festeavtale - Habornveien 50	

PS 104/26 Referatsaker

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

Ingen.

Bystyrets behandling:

Referatsaken ble tatt til orientering.

PS 105/26 Kontrollutvalgssak: Revisjonsrapport - Eierskapskontroll av Borg Havn IKS

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Bystyret tar revisjonsrapport om eierskapskontroll av «Borg Havn IKS», til orientering

2. Bystyret ber kommunens administrasjon om å:

a) vurdere å konkretisere eierforventningene i eierskapsmeldingen og eierstrategien for Borg Havn IKS, slik at dokumentene i større grad fungerer som operative styringsverktøy og gir tydelige signaler om eiernes mål og prioriteringer.

b) etablere praksis med referatføring fra eiermøter, for å sikre god dokumentasjon, sporbarhet og åpenhet i dialogen mellom eierne og selskapet.

c) vurdere om enkelte bestemmelser i selskapsavtalen bør gjennomgås ved fremtidige revisjoner, herunder bestemmelsen om krav til enstemmighet i representantskapet dersom denne over tid viser seg å være til hinder for effektiv beslutningstaking.

Bystyrets behandling:

Kontrollutvalgets leder Victor Kristiansen orienterte.

Votering:

Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

RS 11/26 Notat til bystyret 10.09.2026 - Siri Martinsen tilbake i folkevalgte verv

PS 106/26 St. Hansfjellet parkeringshus og tilfluktsrom - Investeringsbeslutning

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. St. Hansfjellet parkeringshus og tilfluktsrom rehabiliteres i samsvar med prosjektets omfang og forutsetninger som beskrevet i saken.

2. Det fastsettes en styringsramme (P50) på 150 millioner kroner inklusive merverdiavgift og en kostnadsramme (P85) på 184 millioner kroner inklusive merverdiavgift for gjennomføring av prosjektet.

3. Investeringskostnadene finansieres ved låneopptak og innarbeides i budsjett 2027 og økonomiplan 2027–2030.

4. Økte forvaltnings-, drifts-, vedlikeholds- og utviklingskostnader (FDVU-kostnader) på 0,54 millioner kroner per år (2026-kroner) innarbeides i kommende økonomiplan.

5. Dersom dispensjon ikke innvilges, kommer Kommunedirektøren tilbake til bystyret med en sak som inneholder kostnadsoverslag for å utvide for å utvide tilfluktsrommet til 9100 godkjente plasser.

Bystyrets behandling:

På vegne av H fremmet Arne Sekkelsten følgende tilleggssforslag – nytt punkt 5:

5. Dersom dispensjon ikke innvilges, kommer Kommunedirektøren tilbake til bystyret med en sak som inneholder kostnadsoverslag for å utvide tilfluktsrommet til 9100 godkjente plasser.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fremmet av Arne Sekkelsten (H) ble enstemmig vedtatt.

PS 107/26 Endring av bestemmelse 6.5 Parker og trær i kommuneplanens arealdel 2023-2035

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-17, jf. forvaltningsloven § 16 forelegges innsigelsesmyndighetene forslag om å ta bestemmelsen 6.5 Parker og trær a) og b) ut av kommuneplanens arealdel 2023-2035.

2. 6.5 Parker og trær

a) Trær med stammeomkrets over 90 cm målt 1 meter over bakken i byområdet, i boligområder og ved vei, kan ikke felles, og det kan ikke gjøres tiltak i rotsonen/dryppsonen uten samtykke fra kommunen. Bestemmelsen gjelder også for kollede/formskårne trær og for trær i trerekker. Ved felling av trær kan disse kreves erstattet.

b) I forbindelse med reguleringsarbeid skal alleer, trerekker, store enkelttrær, og kollede/formskårne trær, registreres og vurderes lagt inn med hensynssone natur.

Bestemmelsen erstattes med en ny bestemmelse 6.5 Trær og en retningslinje.

6.5 Trær

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner skal all vegetasjon, alleer, trerekker, store enkelttrær, og kollede/formskårne trær, registreres og vurderes lagt inn med hensynssone natur. I hensynssonen skal det ikke gjøres tiltak i rotsonen/dryppsonen.

Retningslinje

Med store enkelttrær menes trær med stammeomkrets over 90 cm målt en meter over bakken.

Bystyrets behandling:

På vegne av MDG, SV, R, Uavh (Marianne Antonsen) fremmet Gunhild Vigdisdatter (MDG) følgende tilleggssforslag – nye punkt 3 og 4:

3. Kommunedirektøren kommer tilbake til bystyret med et forslag til hvordan et sterkere vern av vegetasjon, alleer, trerekker, store enkelttrær og kollede/formskårne trær kan forankres i kommuneplanens arealdel.

4. Kommunedirektøren iverksetter en informasjonskampanje med hensikt å nå ut til kommunens innbyggere om betydningen av vegetasjon, med særlig fokus på større trær, herunder trærns betydning for naturmangfoldet, klima- og temperaturregulering, overvann, massestabilitet, estetikk mv. Informasjon skal også inneholde opplysninger om mulige alternativer til å felle/fjerne trærne helt, som at det kan lønne seg å få en fagvurdering fra en treviter/arborist som kan rådgi om trærnes tilstand, om man bør la treet stå, eventuelt at det holder å beskjære treet mv.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 50 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh 2) mot 3 stemmer (Pp).

Forslag fremmet av Gunhild Vigdisdatter (MDG) fikk 10 stemmer (SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Uavh 2) og ble ikke vedtatt.

PS 108/26 Fredrikstad kino AS - Konsesjon for visning av film eller videogram i næring (kinokonsesjon)

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Fredrikstad kino AS (org.nr. 937 431 953) tildeles konsesjon for visning av film eller videogram i næring i Fredrikstad kommune.
2. Konsesjonen er gyldig fra og med 10. september 2026 til og med 9. september 2031.
3. Vedlagte konsesjonsvilkår gjelder for konsesjonen, jf. vedlegg 1.
4. Konsesjonen erstatter midlertidig konsesjon gitt ved kommunedirektørens vedtak 6. mai 2026.

Bystyrets behandling:

Jørgen Søderberg Jansen (Bym) stilte spørsmål ved sin habilitet, han er kinosjef i Fredrikstad kino AS og har sendt inn søknaden på vegne av kinoen. Et enstemmig bystyre erklærte ham inhabil (Jfr.Fvl. § 6 første ledd bokstav e) - ingen vara. 52 av 53 stemmeberettigede tilstede.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt (med 52 stemmer).

PS 109/26 Vurdering av kommunal pensjonskasse

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Det gjøres ikke videre utredninger om etablering av egen pensjonskasse

Bystyrets behandling:

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

PS 110/26 Ikrafttredelse av forskrifter om tildeling av kommunal bolig, trygghetsbolig og kommunal bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Forskrifter om tildeling av kommunal bolig, trygghetsbolig og kommunal bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester trer i kraft fra 10.09.26.

Bystyrets behandling:

Votering:

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 48 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, SV 2, MDG 2, Bym 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh 2) mot 5 stemmer (Pp 3, R 2)

PS 111/26 Alternativer for innføring av lobbyregister i Fredrikstad kommune

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Saken tas til orientering.

Bystyrets behandling:

På vegne av R, MDG, SV, Bym, V fremmet Hannah Berg (R) følgende endringsforslag punkt 1

1. Det etableres et lobbyregister etter modell A i Fredrikstad kommune ved oppstart av kommuneperioden 2027-2031.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 40 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, Pp 3, INP 2, Sp 1, Uavh 1 (Marius A.Andersen) mot 13 stemmer (SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, V 2, KrF 2, Uavh. 1 (Marianne Antonsen) som ble avgitt for forslag fremmet av Hannah Berg (R)

PS 112/26 Åpning av kantine ved rådhuset**Bystyrets vedtak 10.09.2026:**

1. Fredrikstad kommune åpner kantine i rådhuset som driftes av kommunens sentralkjøkken.
2. Kantinen etableres som et tilbud til kommunens ansatte og som en arena for inkludering i arbeidslivet, herunder arbeidstrening, språkpraksis, avklaring av arbeidsevne, læreløp og andre kvalifiserende tiltak.
3. Årlig lønnskostnad til kokk og arbeidsleder som er anslått til 800 000 kroner, finansieres gjennom reduksjon i sentrale staber og innarbeides i budsjett 2027.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å iverksette nødvendig tilrettelegging og fastsette nærmere rammer for drift, åpningstider, tilbud og samarbeid med relevante aktører.

Bystyrets behandling:Votering:

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 50 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh.2) mot 3 stemmer (Pp)

PS 113/26 Tagging - oppfølging av verbalvedtak**Bystyrets vedtak 10.09.2026:**

1. Redegjørelsen tas til orientering.
2. Kommunedirektøren bes utrede en tidsbegrenset prøveordning for styrket oppfølging og fjerning av tagging i samarbeid med VTA-bedrift, arbeidsinkluderingsaktør eller ideell organisasjon.
3. Utredningen skal omfatte organisering, forventede effekter, økonomiske konsekvenser og finansieringsbehov.
4. Eventuell etablering av en prøveordning forutsetter særskilt finansiering og fremmes for politisk behandling som del av kommende budsjett og økonomiplan.
5. Kommunen skal som hovedregel kreve økonomisk erstatning av identifiserte skadevolder(e) for dokumenterte kostnader som følge av tagging og annet hærverk, innenfor

rammene av gjeldende lovverk

Bystyrets behandling:

Simon Appelberg Laabak (Ap) tok opp kommunedirektørens innstilling:

1. Saken tas til orientering.
2. Kommunedirektøren bes videreføre arbeidet med forebygging og rask fjerning av tagging, tett samarbeid med politiet, næringslivet og private eiendomsbesittere. I tillegg til systematisk registrering av skadeverk innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Votering:

Formannskapetets innstilling punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet av Simon Laabak (kommunedirektørens innstilling) fikk 17 stemmer (Ap 12, SV 2, Sp 1, Uavh.2) og ble ikke vedtatt.

Formannskapetets innstilling punkt 2-4 ble vedtatt med 35 stemmer (H 13, FrP 8, Pp 3, MDG 2, R 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1) mot 18 stemmer (Ap 12, SV 2, Bym 2, 2 uavh.)

Formannskapetets innstilling punkt 5 ble vedtatt med 35 stemmer (H 13, FrP 8, Pp 3, MDG 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh.2) mot 18 stemmer (Ap 12, SV 2, R 2, Bym 2)

PS 114/26 Forslag til detaljregulering for Rv. 110 Brohodet øst - Rakkestadsvingen

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

Saken ble ikke vedtatt/reguleringsplanen ikke godkjent.

Bystyrets behandling:

På vegne av Ap, SV, R, Bym, Sp fremmet Hannah Berg (R) følgende protokolltilførsel :

"Prosjektet er tildelt midler gjennom Bypakke Nedre Glomma med hensikt om å legge bedre til rette for gående og syklende i regionen. Videre presiseres det at ny gang- og sykkelvei anlegges for å sikre økt sikkerhet, trygghet og fremkommelighet. En utvidelse med ny gang- og sykkelvei på begge sider av rv. 110 vil legge bedre til rette for myke trafikanter, men våre partier stiller spørsmålstegn ved at akkurat dette prosjektet prioriteres når det allerede er etablert gang- og sykkelveiforbindelse på nordsiden av rv. 110. I samme område mangler det trygg gang- og sykkelvei i Borgarveien, deler av strekket ved byens marker (Torsnesveien) og god gang- og sykkelvei ut til Øra industriområde fra Vaterland og utover. I arbeidet med nye linjer for kollektivtrafikken i Østfold har det blant annet blitt foreslått å fjerne bussforbindelsen til Øra, om dette blir en realitet vil behovet for gang- og sykkelvei på industriområdet bli enda mer pressende.

Arbeidet med sykkelveinettet i Fredrikstad har utviklet seg i positiv retning over flere år. På kort tid har sykkelveien fått en mer naturlig plass i bybildet og gjennom Bypakkemidler og andre prosjekter har gang- og sykkelveier av høy kvalitet blitt bygd ut. Et alternativ som vil gi bedre trygghetsfølelse langs allerede eksisterende sykkelveier er å gjøre konkrete tiltak rettet mot overgangene. I tillegg til å bygge nye adskilte gang- og sykkelveier er det å jobbe for færrest mulig punkter hvor myke trafikanter krysser over veibane et viktig tiltak. Fremfor å gjøre tiltak der det allerede finnes gode gang- og sykkelveier mener vi at opparbeidelse av gang- og sykkelveier der det i dag ikke finnes eller tiltak for å sikre tryggere overganger bør prioriteres først."

Votering:

Planutvalgets innstilling fikk 2 stemmer (MDG) og ble ikke vedtatt.
Protokolltilførselen ble godkjent.

PS 115/26 Klage på egengodkjent detaljregulering for Veumbekken - Holmen

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Klagen fra West-Land AS tas ikke til følge.
2. Vedtak i bystyresak 21/26 sendes til endelig avgjørelse hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Bystyrets behandling:

Trond Svandal (V) fremmet følgende forslag:

1. Klagen fra West-Land AS tas til følge

Votering:

Planutvalgets innstilling punkt 1 ble vedtatt med 49 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, INP 2, V 1, (Ståle Solberg), KrF 2, Sp 1, Uavh.2) mot 4 stemmer (Pp 3, V 1 (Trond Svandal), som ble avgitt for forslag fra Trond Svandal (V)
Planutvalgets innstilling punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

PS 116/26 Østfold Avfallssortering IKS - Endring selskapsavtale

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Fredrikstad kommune godkjenner ikke forslag til endringer i selskapsavtalen.

Bystyrets behandling:

Jonas Qvale (Bym) tok opp kommunedirektørens innstilling:

1. Fredrikstad kommune slutter seg til endring av selskapsavtalens § 3 for Østfold Avfallssortering IKS, som vist i vedlegg 1 til saken.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 50 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, Pp 3, SV 2, MDG 2, R 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh.1 (Marius A.Andersen)) mot 3 stemmer (Bym 2, Uavh.1 (Marianne Antonsen))som ble avgitt for kommunedirektørens innstilling

PS 117/26 Retningslinjer for bakkemontert solkraft

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Retningslinjer for bakkemontert solkraft vedtas.

Bystyrets behandling:

Silje Waters (SV) fremmet følgende endringsforslag:

Nytt punkt 1:

Retningslinjene vedtas med følgende endringer i punktene:

1. Ved planlegging og utbygging av solkraftanlegg skal grå arealer prioriteres. Før etablering på ubebygde eller grønne arealer kan vurderes, skal det dokumenteres at relevante alternative grå arealer ikke kan benyttes.
3. Bakkemontert solkraft skal som hovedregel ikke tillates på dyrket mark. Sambruk kan vurderes der jordbruksproduksjon fortsatt er hovedformålet, matjorda ikke bygges ned og det dokumenteres at avlingspotensialet opprettholdes gjennom anleggets levetid.
4. Bakkemonterte solkraftanlegg på dyrkbar mark, i skogområder og annen utmark kan bare vurderes dersom alternative grå arealer er vurdert og dokumentert uegnet. Områder med stor naturverdi, viktige økologiske funksjoner, høy karbonlagring eller vesentlig verdi for friluftsliv skal ikke bygges ned til solkraft.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet av Silje Waters (SV) fikk 11 stemmer (Pp 3, SV 2, MDG 2, Bym 2, Uavh.2) og ble ikke vedtatt

PS 118/26 Høring av forskrift om tilfluktssteder Fredrikstad kommune

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Fredrikstad kommune oversender høringssvar til Justis- og beredskapsdepartementets forslag til ny forskrift om tilfluktssteder slik det kommer frem av vedlegg 1.
2. Fredrikstad kommune støtter intensjonen om å styrke beskyttelsen av sivilbefolkningen, men forutsetter at nye kommunale oppgaver følges av tydelig ansvarsdeling, nasjonalt metodeverk, statlig kvalitetssikring og nødvendig finansiering.
3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta mindre språklige og redaksjonelle endringer i høringssvaret før innsending.

Bystyrets behandling:

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

PS 119/26 Høring - Kjernekraft i Norge?

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Følgende høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune oversendes Energidepartementet. Fredrikstad kommune viser til Energidepartementets høring av NOU 2026:4 Kjernekraft i Norge? Fordeler, ulemper og forutsetninger. Fredrikstad kommune mener utredningen gir et omfattende og viktig kunnskapsgrunnlag. Den synliggjør både utfordringene ved å etablere kommersiell kjernekraft i Norge og egenskaper som kan gjøre kjernekraft til en viktig del av framtidens kraftforsyning. Kommunen støtter utvalgets anbefaling om å etablere et nasjonalt kompetanseprosjekt,

bygge opp kritisk kompetanse og videreutvikle forsknings- og utdanningsmiljøer. Kommunen støtter også at regelverket og myndighetsorganiseringen gjennomgås, og at nødvendige forutsetninger for kjernekraft i Norge avklares. Samtidig mener Fredrikstad kommune at ambisjonsnivået bør være høyere enn å opprettholde kjernekraft som en framtidig mulighet. Kjernekraft har egenskaper som gjør teknologien til et sannsynlig og relevant bidrag til den framtidige norske energimiksen. Norge bør derfor allerede nå gjøre de forberedelsene som er nødvendige for at kjernekraft skal kunne realiseres dersom framtidig kraftbehov og samfunnsøkonomiske, sikkerhetsmessige og miljømessige vurderinger tilsier det. Dette innebærer ikke at det nå tas stilling til konkrete utbygginger eller reaktorteknologier, men at manglende kompetanse, regelverk og myndighetskapasitet ikke i seg selv blir et hinder for framtidige valg.

Klima, kraftbehov og et langsiktig perspektiv

NOU 2026:4 legger til grunn at krafttetterspørselen i Norge forventes å øke, blant annet som følge av elektrifisering og utvikling av nye og eksisterende næringer, samtidig som det er betydelig usikkerhet om hvor stor veksten blir fram mot og etter 2050.

Utvalget vurderer at kjernekraftproduksjon tidligst kan komme i gang i Norge fra midten av 2040-tallet, og at teknologien derfor i liten grad kan bidra til den samfunnsomstillingen som skal til for å nå klimamålene i 2050. Fredrikstad kommune tar tidsvurderingen til etterretning, men mener den lange etableringstiden gjør at det er viktig å starte nødvendige forberedelser allerede nå. Når Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050, er det begrenset rom for å utsette arbeidet med kompetanse, regelverk og myndighetskapasitet dersom kjernekraft skal kunne bidra til norsk kraftforsyning fra midten av 2040-tallet.

Dersom kjernekraft kan komme i produksjon fra midten av 2040-tallet, kan den levere kraft både før 2050 og i mange tiår etterpå. Kraftsystemet, industrien og energibehovet opphører ikke i 2050. Store investeringer i kraftproduksjon og infrastruktur må derfor vurderes i et generasjonsperspektiv, ikke bare fram mot 2050.

Fredrikstad kommune mener det blir for snevert å vurdere kjernekraftens relevans ut fra bidraget til klimamålene fram mot 2050. Utvalget peker selv på kjernekraft som en mulig løsning for langsiktig kraftforsyning og anbefaler å holde flere teknologiske alternativer åpne. Etter kommunens vurdering taler både den lange etableringstiden og usikkerheten om framtidig kraftbehov for at Norge starter forberedelsene for kjernekraft nå, slik at nødvendig kompetanse, regelverk og myndighetskapasitet er på plass dersom kjernekraft skal tas i bruk.

Stabil og forutsigbar kraftproduksjon

NOU 2026:4 beskriver kjernekraft som driftssikker og pålitelig, med høy tilgjengelighet og egenskaper som kan bidra til stabil drift av kraftsystemet. Produksjonen er ikke væravhengig på samme måte som vind- og solkraft, og kjernekraft kan produsere store mengder kraft kontinuerlig over lange perioder.

Et kraftsystem med en økende andel væravhengig produksjon har behov for produksjonsformer og fleksibilitet som utfyller hverandre. Norge har et betydelig fortrinn gjennom den regulerbare vannkraften. Kombinasjonen av regulerbar vannkraft, stabil kjernekraftproduksjon og øvrige kraftkilder kan bidra til et robust og diversifisert kraftsystem. Utvalget konkluderer med at kjernekraft passer godt inn i det norske kraftsystemet.

Fredrikstad kommune mener at høy tilgjengelighet, stabil produksjon og muligheten til å bidra med energi, effekt og tjenester som støtter balanse og stabilitet i kraftsystemet har betydelig verdi, særlig dersom kraftforbruket øker.

Arealbruk, natur og miljø

Norge står overfor økende interessekonflikter knyttet til natur og arealbruk ved utbygging av ny kraftproduksjon. Fredrikstad kommune mener derfor at arealbehov og naturinngrep må tillegges betydelig vekt når framtidige kraftteknologier vurderes.

NOU 2026:4 viser til at kjernekraft krever lite areal per produsert energienhet og gir små naturinngrep sammenlignet med vindkraft på land og solkraft. Vindkraft kan påvirke

betydelige arealer gjennom turbiner, veier, kraftledninger og annen infrastruktur, mens kjernekraft kan produsere store mengder kraft innenfor et langt mer konsentrert område. Fredrikstad kommune mener dette er et vesentlig moment. Når behovet for mer kraft skal balanseres mot naturmangfold, friluftsliv, jordbruk og andre arealinteresser, bør energiutbytte sett opp mot samlet natur- og arealbelastning være en sentral del av beslutningsgrunnlaget. Kjernekraft er samtidig ikke uten miljømessige konsekvenser. Brensel, anleggsfase, kjølebehov, utslipp og termisk påvirkning, dekommisjonering samt håndtering og deponering av radioaktivt avfall må inngå i helhetlige konsekvensutredninger med tydelige statlige krav.

Kraftsystem, lokalisering og betydning for Østlandet

Hvor ny kraftproduksjon etableres, har betydning både for kraftbalansen og behovet for nett. NOU 2026:4, med bakgrunn i Statnetts analyser, viser at kjernekraft kan styrke både kraft- og effektbalansen og er særlig egnet i områder med kraftunderskudd og/eller høy forbruksvekst.

Østlandet (NO1) og Midt-Norge (NO3) peker seg ut som gunstige områder for etablering av kjernekraft. NO1 har et betydelig kraftunderskudd og et stort og økende behov for å importere kraft fra andre områder. Statnetts analyser viser at kjernekraft kan etableres i NO1 uten betydelige flaskehalser, forutsatt at det planlagte nettet bygges ut og at produksjonen lokaliseres der det er gunstig for kraftnettet.

Dette er relevant for Fredrikstad og Østfold som del av Østlandet og prisområde NO1. Ny stabil kraftproduksjon i regionen kan bidra til å bedre kraftbalansen og redusere behovet for kraftoverføring fra andre områder. Evt etablering må planlegges i sammenheng med utviklingen av kraftnettet og framtidig lokalisering av kraftforbruk.

Denne høringsuttalelsen tar ikke stilling til Fredrikstad eller andre konkrete steder i Østfold som lokalisering for et kjernekraftverk. Eventuell lokalisering må bygge på helhetlige vurderinger av blant annet sikkerhet, nettkapasitet, kraftbalanse, geologiske forhold, kjølemuligheter, natur- og miljøverdier, beredskap og lokale samfunnsforhold.

Økonomi, teknologiutvikling og teknologinøytralitet

Fredrikstad kommune tar til etterretning at Kjernekraftutvalget, basert på dagens kostnadsanslag og forventede kraftpriser, vurderer det som lite sannsynlig at investeringer i kjernekraft i Norge vil være samfunnsøkonomisk lønnsomme før 2050. Samtidig understreker utvalget betydelig usikkerhet knyttet til framtidig teknologiutvikling, investerings- og finansieringskostnader, krafttettersspørsmål og kostnadene ved alternative produksjonsformer.

Fredrikstad kommune vil også understreke at de økonomiske vurderingene er betydelig usikre over en lang tidshorisont. Utvalget påpeker selv at kostnadene på tidspunktet for en fremtidig investeringsbeslutning vil være mer relevante enn dagens kostnadsoverslag. Standardisering, modulbasert bygging og læring/erfaring over tid kan påvirke kostnadsutviklingen for blant annet SMR. For konkrete prosjekter vil også valg av teknologi, finansieringsmodell og eventuelle langsiktige kraftavtaler med større kraftforbrukere ha betydning for den økonomiske lønnsomheten. Økonomien bør derfor vurderes på nytt når konkrete prosjekter og teknologivalg foreligger.

Dagens kostnadsanslag bør derfor ikke brukes som grunnlag for å avskjære eller vesentlig forsinke nødvendige forberedelser. Ved sammenligning av energialternativer bør den samlede samfunnsøkonomiske vurderingen omfatte stabil og forutsigbar kraftproduksjon, nettutbygging, forsyningssikkerhet, natur- og arealbelastning og levetid.

Fredrikstad kommune mener norsk energipolitikk så langt som mulig bør være teknologinøytral. Kjernekraft bør vurderes på sammenlignbare vilkår med andre kraftteknologier, uten at staten på forhånd favoriserer eller utelukker bestemte løsninger. Eventuell offentlig finansiering eller støtte må vurderes åpent og sammenlignes med ordningene som gjelder for alternative energiprosjekter.

Kompetanse, regelverk og tidlig forberedelse

NOU 2026:4 viser at etablering av kjernekraft i et nytt kjernekraftland er en langvarig

prosess. Utvalget anslår minst 20 år fra forberedelsene starter til det første kjernekraftverket kan være i drift med dagens norske utgangspunkt. Utredningen viser samtidig til at IAEA anslår minst 10–15 år fra et land har tatt en politisk beslutning om å starte milepælsprosessen til første kraftverk kan settes i drift. Utvalgets lengre norske tidsanslag inkluderer blant annet en forberedende fase før en slik beslutning kan tas. Den lange tidslinjen understreker behovet for å starte kompetansebygging, regelverksarbeid og myndighetsutvikling i god tid. Fredrikstad kommune støtter et nasjonalt kompetanseprosjekt, videre utvikling av norske forsknings- og utdanningsmiljøer og tettere samarbeid med etablerte kjernekraftland og relevante internasjonale organisasjoner. Det nasjonale arbeidet bør ha som mål å gjøre Norge reelt i stand til å ta kjernekraft i bruk dersom Stortinget senere beslutter dette. Kompetanse, regelverk, myndighetsorganisering, sikkerhet, beredskap, lokalisering og håndtering av radioaktivt avfall må utvikles slik at Norge har et reelt beslutningsgrunnlag og handlingsrom. Regjeringen fastsatte i februar 2026 et konsekvensutredningsprogram for et mulig kjernekraftverk i Taftøy næringspark i Aure og Heim kommuner. Dette illustrerer at spørsmål om norsk regelverk, myndighetskapasitet, miljø, sikkerhet og beredskap allerede er aktuelle, og ikke bare teoretiske problemstillinger i framtiden.

Kommunal planlegging og lokal medvirkning

Fredrikstad kommune vil understreke kommunenes sentrale rolle i arealplanleggingen. Kommunene har kunnskap om lokale naturforhold, eksisterende arealbruk, infrastruktur, samfunnssikkerhet og utviklingsbehov som må inngå i beslutningsgrunnlaget ved vurdering av lokalisering av kjernekraftverk og andre nukleære anlegg. Kommunen har som planmyndighet også ansvar for konsekvensutredning ved evt etablering av kjernekraft som en del av arealplanleggingen, og for at det utarbeides nødvendige risiko- og sårbarhetsanalyser.

Overordnet statlig styring må ivareta kommunenes rolle og reell lokal medvirkning. En etablering kan medføre arealrestriksjoner og beredskapssoner med betydning for blant annet ferdsel, matproduksjon, boliger og annen arealbruk. Slike konsekvenser må utredes grundig og drøftes med berørte kommuner og lokalsamfunn fra et tidlig tidspunkt.

Samtidig må lokalisering ses i en nasjonal sammenheng. Kraftsystem, sikkerhet, beredskap, transport, avfallshåndtering og nasjonal infrastruktur gjør at spørsmålet ikke kan vurderes som et rent lokalt anliggende. Det må etableres gode prosesser som kombinerer nasjonale hensyn med kommunal planlegging, lokalkunnskap og lokal forankring.

Sikkerhet, beredskap og helse

Sikkerhet må ha høyeste prioritet ved en eventuell innføring av kommersiell kjernekraft i Norge. Kjernekraft stiller særskilte krav gjennom hele livsløpet, fra planlegging og drift til dekommisjonering og håndtering av radioaktivt materiale og avfall. Hovedansvaret for sikkerheten ligger hos virksomheten, samtidig som myndighetene må ha nødvendig kompetanse, kapasitet og uavhengighet til å føre effektivt tilsyn.

Norge starter ikke fra null når det gjelder atomberedskap. Gjennom flere tiår er det bygget opp nasjonale systemer og kompetanse for håndtering av atomhendelser. Kriseutvalget for atomberedskap er en etablert tverrsektoriell struktur, og NOU-en viser til at IAEA har pekt på den norske organiseringen som eksempel på god praksis.

Kommersiell kjernekraft vil likevel endre risikobildet og stille nye krav til kapasitet og kompetanse hos statlige, regionale og kommunale beredskapsaktører. Ansvars- og rollefordeling må være tydelig, kjernekraftrisiko må inngå i relevante risiko- og sårbarhetsanalyser, og nødvendige kapasiteter, utstyr, planverk, trening og øvelser må være på plass før drift.

Kommunene og nødetatene må ha tilstrekkelig kompetanse innen blant annet strålevern, helserisiko, varsling, beskyttelsestiltak, jodtabletter og eventuell evakuering. Kostnader som påføres kommuner, statsforvaltere, nødetater og andre offentlige aktører bør fullfinansieres nasjonalt og/eller av ansvarlige aktører.

Radioaktivt avfall og langsiktige forpliktelser

Kjernekraft innebærer et langsiktig ansvar for brukt brensel og annet radioaktivt avfall. Fredrikstad kommune støtter utvalgets vurdering av at løsninger for håndtering, mellomlagring og endelig deponering må inngå i planleggingen fra starten av en eventuell norsk kjernekraftsatsing.

Ansvar for avfall og framtidig dekommisjonering må være tydelig regulert.

Finansieringsordningene må sikre at innehaver dekker kostnadene til dekommisjonering, avfallshåndtering og deponering. Norge bør samtidig utnytte erfaring og kunnskap fra blant annet Sverige og Finland, som har kommet langt i utviklingen av løsninger for brukt brensel og radioaktivt avfall.

Avsluttende vurdering

Fredrikstad kommune mener kjernekraft har egenskaper som gjør teknologien til et sannsynlig og relevant bidrag til den framtidige norske energimiksen. Kjernekraft kan produsere store mengder kraft over lang tid med lave klimagassutslipp, høy tilgjengelighet og lavt arealbehov per produsert energienhet sammenlignet med flere alternative former for ny kraftproduksjon. Produksjonen er ikke væravhengig på samme måte som vind- og solkraft og kan bidra til et mer robust kraftsystem.

Disse egenskapene kan få økende verdi dersom kraftbehovet vokser samtidig som hensynet til natur, arealbruk, forsyningssikkerhet og regional kraftbalanse blir viktigere. Fredrikstad kommune støtter derfor utvalgets anbefalinger om kompetansebygging, forskning, regelverksarbeid og internasjonalt samarbeid, men mener ambisjonsnivået bør være høyere.

Norge bør starte et målrettet og trinnvis arbeid for å gjøre landet i stand til å ta kjernekraft i bruk i framtiden. Arbeidet bør bygge på IAEAs anbefalinger og erfaringer fra etablerte kjernekraftland, og omfatte kompetanse, regelverk, myndighetskapasitet, sikkerhet og beredskap, lokalisering, kommunal medvirkning og håndtering av radioaktivt avfall.

Dette innebærer ikke at Norge nå beslutter å bygge kjernekraftverk eller at konkrete prosjekter skal godkjennes uten ordinære utrednings-, plan- og konsesjonsprosesser. Det innebærer at Norge anerkjenner kjernekraft som et reelt framtidig energialternativ og forbereder seg i tide, slik at landet har handlingsrom til å ta teknologien i bruk dersom framtidig kraftbehov, teknologiutvikling og samfunnsøkonomiske, sikkerhetsmessige og miljømessige vurderinger tilsier det.

Bystyrets behandling:

Christian Fredrik Resberg (INP) fremmet følgende forslag til høringsuttalelse:

Fredrikstad kommune viser til Energidepartementets høring av NOU 2026:4 Kjernekraft i Norge? Fordeler, ulemper og forutsetninger.

Fredrikstad kommune mener utredningen gir et omfattende og viktig kunnskapsgrunnlag.

Den synliggjør både utfordringene ved å etablere kommersiell kjernekraft i Norge og egenskaper som kan gjøre kjernekraft til en viktig del av framtidens kraftforsyning.

Kommunen støtter utvalgets anbefaling om å etablere et nasjonalt kompetanseprosjekt, bygge opp kritisk kompetanse og videreutvikle forsknings- og utdanningsmiljøer. Kommunen støtter også at regelverket og myndighetsorganiseringen gjennomgås, og at nødvendige forutsetninger for kjernekraft i Norge avklares. Samtidig mener Fredrikstad kommune at ambisjonsnivået bør være høyere enn å opprettholde kjernekraft som en framtidig mulighet. Kjernekraft har egenskaper som gjør teknologien til et sannsynlig og relevant bidrag til den framtidige norske energimiksen. Norge bør derfor allerede nå gjøre de forberedelsene som er nødvendige for at kjernekraft skal kunne realiseres dersom framtidig kraftbehov og samfunnsøkonomiske, sikkerhetsmessige og miljømessige vurderinger tilsier det. Dette innebærer ikke at det nå tas stilling til konkrete utbygginger eller reaktorteknologier, men at manglende kompetanse, regelverk og myndighetskapasitet ikke i seg selv blir et hinder for framtidige valg.

Klima, kraftbehov og et langsiktig perspektiv

NOU 2026:4 legger til grunn at kraftetterspørselen i Norge forventes å øke, blant annet som følge av elektrifisering og utvikling av nye og eksisterende næringer, samtidig som det er betydelig usikkerhet om hvor stor veksten blir fram mot og etter 2050.

Utvalget vurderer at kjernekraftproduksjon tidligst kan komme i gang i Norge fra midten av 2040-tallet, og at teknologien derfor i liten grad kan bidra til den samfunnsomstillingen som skal til for å nå klimamålene i 2050. Fredrikstad kommune tar tidsvurderingen til etterretning, men mener den lange etableringstiden gjør at det er viktig å starte nødvendige forberedelser allerede nå. Når Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050, er det begrenset rom for å utsette arbeidet med kompetanse, regelverk og myndighetskapasitet dersom kjernekraft skal kunne bidra til norsk kraftforsyning fra midten av 2040-tallet.

Dersom kjernekraft kan komme i produksjon fra midten av 2040-tallet, kan den levere kraft både før 2050 og i mange tiår etterpå. Kraftsystemet, industrien og energibehovet opphører ikke i 2050. Store investeringer i kraftproduksjon og infrastruktur må derfor vurderes i et generasjonsperspektiv, ikke bare fram mot 2050.

Fredrikstad kommune mener det blir for snevert å vurdere kjernekraftens relevans ut fra bidraget til klimamålene fram mot 2050. Utvalget peker selv på kjernekraft som en mulig løsning for langsiktig kraftforsyning og anbefaler å holde flere teknologiske alternativer åpne. Etter kommunens vurdering taler både den lange etableringstiden og usikkerheten om framtidig kraftbehov for at Norge starter forberedelsene for kjernekraft nå, slik at nødvendig kompetanse, regelverk og myndighetskapasitet er på plass dersom kjernekraft skal tas i bruk.

Stabil og forutsigbar kraftproduksjon

NOU 2026:4 beskriver kjernekraft som driftssikker og pålitelig, med høy tilgjengelighet og egenskaper som kan bidra til stabil drift av kraftsystemet. Produksjonen er ikke væravhengig på samme måte som vind- og solkraft, og kjernekraft kan produsere store mengder kraft kontinuerlig over lange perioder.

Et kraftsystem med en økende andel væravhengig produksjon har behov for produksjonsformer og fleksibilitet som utfyller hverandre. Norge har et betydelig fortrinn gjennom den regulerbare vannkraften. Kombinasjonen av regulerbar vannkraft, stabil kjernekraftproduksjon og øvrige kraftkilder kan bidra til et robust og diversifisert kraftsystem. Utvalget konkluderer med at kjernekraft passer godt inn i det norske kraftsystemet.

Fredrikstad kommune mener at høy tilgjengelighet, stabil produksjon og muligheten til å bidra med energi, effekt og tjenester som støtter balanse og stabilitet i kraftsystemet har betydelig verdi, særlig dersom kraftforbruket øker.

Arealbruk, natur og miljø

Norge står overfor økende interessekonflikter knyttet til natur og arealbruk ved utbygging av ny kraftproduksjon. Fredrikstad kommune mener derfor at arealbehov og naturinngrep må tillegges betydelig vekt når framtidige kraftteknologier vurderes.

NOU 2026:4 viser til at kjernekraft krever lite areal per produsert energienhet og gir små naturinngrep sammenlignet med vindkraft på land og solkraft. Vindkraft kan påvirke betydelige arealer gjennom turbiner, veier, kraftledninger og annen infrastruktur, mens kjernekraft kan produsere store mengder kraft innenfor et langt mer konsentrert område. Fredrikstad kommune mener dette er et vesentlig moment. Når behovet for mer kraft skal balanseres mot naturmangfold, friluftsliv, jordbruk og andre arealinteresser, bør energiutbytte sett opp mot samlet natur- og arealbelastning være en sentral del av beslutningsgrunnlaget. Kjernekraft er samtidig ikke uten miljømessige konsekvenser. Brensel, anleggsfase, kjølebehov, utslipp og termisk påvirkning, dekommisjonering samt håndtering og deponering av radioaktivt avfall må inngå i helhetlige konsekvensutredninger med tydelige statlige krav.

Kraftsystem, lokalisering og betydning for Østlandet

Hvor ny kraftproduksjon etableres, har betydning både for kraftbalansen og behovet for nett.

NOU 2026:4, med bakgrunn i Statnetts analyser, viser at kjernekraft kan styrke både kraft- og effektbalansen og er særlig egnet i områder med kraftunderskudd og/eller høy forbruksvekst.

Østlandet (NO1) og Midt-Norge (NO3) peker seg ut som gunstige områder for etablering av kjernekraft. NO1 har et betydelig kraftunderskudd og et stort og økende behov for å importere kraft fra andre områder. Statnetts analyser viser at kjernekraft kan etableres i NO1 uten betydelige flaskehalser, forutsatt at det planlagte nettet bygges ut og at produksjonen lokaliseres der det er gunstig for kraftnettet.

Dette er relevant for Fredrikstad og Østfold som del av Østlandet og prisområde NO1. Ny stabil kraftproduksjon i regionen kan bidra til å bedre kraftbalansen og redusere behovet for kraftoverføring fra andre områder. Evt etablering må planlegges i sammenheng med utviklingen av kraftnettet og framtidig lokalisering av kraftforbruk.

Denne høringsuttalelsen tar ikke stilling til Fredrikstad eller andre konkrete steder i Østfold som lokalisering for et kjernekraftverk. Eventuell lokalisering må bygge på helhetlige vurderinger av blant annet sikkerhet, nettkapasitet, kraftbalanse, geologiske forhold, kjølemuligheter, natur- og miljøverdier, beredskap og lokale samfunnsforhold.

Økonomi, teknologiutvikling og teknologinøytralitet

Fredrikstad kommune tar til etterretning at Kjernekraftutvalget, basert på dagens kostnadsanslag og forventede kraftpriser, vurderer det som lite sannsynlig at investeringer i kjernekraft i Norge vil være samfunnsøkonomisk lønnsomme før 2050. Samtidig understreker utvalget betydelig usikkerhet knyttet til framtidig teknologiutvikling, investerings- og finansieringskostnader, krafttettersspørsmål og kostnadene ved alternative produksjonsformer.

Fredrikstad kommune vil også understreke at de økonomiske vurderingene er betydelig usikre over en lang tidshorisont. Utvalget påpeker selv at kostnadene på tidspunktet for en fremtidig investeringsbeslutning vil være mer relevante enn dagens kostnadsoverslag.

Standardisering, modulbasert bygging og læring/erfaring over tid kan påvirke kostnadsutviklingen for blant annet SMR. For konkrete prosjekter vil også valg av teknologi, finansieringsmodell og eventuelle langsiktige kraftavtaler med større kraftforbrukere ha betydning for den økonomiske lønnsomheten. Økonomien bør derfor vurderes på nytt når konkrete prosjekter og teknologivalg foreligger.

Dagens kostnadsanslag bør derfor ikke brukes som grunnlag for å avskjære eller vesentlig forsinke nødvendige forberedelser. Ved sammenligning av energialternativer bør den samlede samfunnsøkonomiske vurderingen omfatte stabil og forutsigbar kraftproduksjon, nettutbygging, forsyningssikkerhet, natur- og arealbelastning og levetid.

Fredrikstad kommune mener norsk energipolitikk så langt som mulig bør være teknologinøytral. Kjernekraft bør vurderes på sammenlignbare vilkår med andre kraftteknologier, uten at staten på forhånd favoriserer eller utelukker bestemte løsninger. Eventuell offentlig finansiering eller støtte må vurderes åpent og sammenlignes med ordningene som gjelder for alternative energiprojekter.

Kompetanse, regelverk og tidlig forberedelse

NOU 2026:4 viser at etablering av kjernekraft i et nytt kjernekraftland er en langvarig prosess. Utvalget anslår minst 20 år fra forberedelsene starter til det første kjernekraftverket kan være i drift med dagens norske utgangspunkt. Utredningen viser samtidig til at IAEA anslår minst 10–15 år fra et land har tatt en politisk beslutning om å starte milepælsprosessen til første kraftverk kan settes i drift. Utvalgets lengre norske tidsanslag inkluderer blant annet en forberedende fase før en slik beslutning kan tas.

Den lange tidslinjen understreker behovet for å starte kompetansebygging, regelverksarbeid og myndighetsutvikling i god tid. Fredrikstad kommune støtter et nasjonalt kompetanseprosjekt, videre utvikling av norske forsknings- og utdanningsmiljøer og tettere samarbeid med etablerte kjernekraftland og relevante internasjonale organisasjoner.

Det nasjonale arbeidet bør ha som mål å gjøre Norge reelt i stand til å ta kjernekraft i bruk dersom Stortinget senere beslutter dette. Kompetanse, regelverk, myndighetsorganisering,

sikkerhet, beredskap, lokalisering og håndtering av radioaktivt avfall må utvikles slik at Norge har et reelt beslutningsgrunnlag og handlingsrom.

Regjeringen fastsatte i februar 2026 et konsekvensutredningsprogram for et mulig kjernekraftverk i Taftøy næringspark i Aure og Heim kommuner. Dette illustrerer at spørsmål om norsk regelverk, myndighetskapasitet, miljø, sikkerhet og beredskap allerede er aktuelle, og ikke bare teoretiske problemstillinger i framtiden.

Kommunal planlegging og lokal medvirkning

Fredrikstad kommune vil understreke kommunenes sentrale rolle i arealplanleggingen. Kommunene har kunnskap om lokale naturforhold, eksisterende arealbruk, infrastruktur, samfunnssikkerhet og utviklingsbehov som må inngå i beslutningsgrunnlaget ved vurdering av lokalisering av kjernekraftverk og andre nukleære anlegg. Kommunen har som planmyndighet også ansvar for konsekvensutredning ved evt etablering av kjernekraft som en del av arealplanleggingen, og for at det utarbeides nødvendige risiko- og sårbarhetsanalyser.

Overordnet statlig styring må ivareta kommunenes rolle og reell lokal medvirkning. En etablering kan medføre arealrestriksjoner og beredskapssoner med betydning for blant annet ferdsel, matproduksjon, boliger og annen arealbruk. Slike konsekvenser må utredes grundig og drøftes med berørte kommuner og lokalsamfunn fra et tidlig tidspunkt.

Samtidig må lokalisering ses i en nasjonal sammenheng. Kraftsystem, sikkerhet, beredskap, transport, avfallshåndtering og nasjonal infrastruktur gjør at spørsmålet ikke kan vurderes som et rent lokalt anliggende. Det må etableres gode prosesser som kombinerer nasjonale hensyn med kommunal planlegging, lokalkunnskap og lokal forankring.

Sikkerhet, beredskap og helse

Sikkerhet må ha høyeste prioritet ved en eventuell innføring av kommersiell kjernekraft i Norge. Kjernekraft stiller særskilte krav gjennom hele livsløpet, fra planlegging og drift til dekommisjonering og håndtering av radioaktivt materiale og avfall. Hovedansvaret for sikkerheten ligger hos virksomheten, samtidig som myndighetene må ha nødvendig kompetanse, kapasitet og uavhengighet til å føre effektivt tilsyn.

Norge starter ikke fra null når det gjelder atomberedskap. Gjennom flere tiår er det bygget opp nasjonale systemer og kompetanse for håndtering av atomhendelser. Kriseutvalget for atomberedskap er en etablert tverrsektoriell struktur, og NOU-en viser til at IAEA har pekt på den norske organiseringen som eksempel på god praksis.

Kommersiell kjernekraft vil likevel endre risikobildet og stille nye krav til kapasitet og kompetanse hos statlige, regionale og kommunale beredskapsaktører. Ansvars- og rollefordeling må være tydelig, kjernekraft risiko må inngå i relevante risiko- og sårbarhetsanalyser, og nødvendige kapasiteter, utstyr, planverk, trening og øvelser må være på plass før drift.

Kommunene og nødetatene må ha tilstrekkelig kompetanse innen blant annet strålevern, helserisiko, varsling, beskyttelsestiltak, jodtabletter og eventuell evakuering. Kostnader som påføres kommuner, statsforvaltere, nødetater og andre offentlige aktører bør fullfinansieres nasjonalt og/eller av ansvarlige aktører.

Radioaktivt avfall og langsiktige forpliktelser

Kjernekraft innebærer et langsiktig ansvar for brukt brensel og annet radioaktivt avfall.

Fredrikstad kommune støtter utvalgets vurdering av at løsninger for håndtering, mellomlagring og endelig deponering må inngå i planleggingen fra starten av en eventuell norsk kjernekraftsatsing.

Ansvar for avfall og framtidig dekommisjonering må være tydelig regulert.

Finansieringsordningene må sikre at innehaver dekker kostnadene til dekommisjonering, avfallshåndtering og deponering. Norge bør samtidig utnytte erfaring og kunnskap fra blant annet Sverige og Finland, som har kommet langt i utviklingen av løsninger for brukt brensel og radioaktivt avfall.

Avsluttende vurdering

Fredrikstad kommune mener kjernekraft har egenskaper som gjør teknologien til et sannsynlig og relevant bidrag til den framtidige norske energimiksen. Kjernekraft kan produsere store mengder kraft over lang tid med lave klimagassutslipp, høy tilgjengelighet og lavt arealbehov per produsert energienhet sammenlignet med flere alternative former for ny kraftproduksjon. Produksjonen er ikke væravhengig på samme måte som vind- og solkraft og kan bidra til et mer robust kraftsystem.

Disse egenskapene kan få økende verdi dersom kraftbehovet vokser samtidig som hensynet til natur, arealbruk, forsyningssikkerhet og regional kraftbalanse blir viktigere. Fredrikstad kommune støtter derfor utvalgets anbefalinger om kompetansebygging, forskning, regelverksarbeid og internasjonalt samarbeid, men mener ambisjonsnivået bør være høyere. Norge bør starte et målrettet og trinnvis arbeid for å gjøre landet i stand til å ta kjernekraft i bruk i framtiden. Arbeidet bør bygge på IAEAs anbefalinger og erfaringer fra etablerte kjernekraftland, og omfatte kompetanse, regelverk, myndighetskapasitet, sikkerhet og beredskap, lokalisering, kommunal medvirkning og håndtering av radioaktivt avfall. Dette innebærer ikke at Norge nå beslutter å bygge kjernekraftverk eller at konkrete prosjekter skal godkjennes uten ordinære utrednings-, plan- og konsesjonsprosesser. Det innebærer at Norge anerkjenner kjernekraft som et reelt framtidig energialternativ og forbereder seg i tide, slik at landet har handlingsrom til å ta teknologien i bruk dersom framtidig kraftbehov, teknologiutvikling og samfunnsøkonomiske, sikkerhetsmessige og miljømessige vurderinger tilsier det.

På vegne av Ap fremmet Victor Kristiansen fremmet følgende forslag til høringsuttalelse:

Innledning

Fredrikstad kommune viser til Energidepartementets høring av NOU 2026: 4 «Kjernekraft i Norge?».

Hovedkonklusjon: Fredrikstad kommune mener at kjernekraft bør inngå som et reelt alternativ i arbeidet med Norges langsiktige energi- og kraftforsyning.

Kommunen støtter utvalgets anbefaling om å bygge nasjonal kompetanse, gjennomgå regelverket og avklare nødvendige forutsetninger for eventuell framtidig kjernekraft i Norge. Samtidig mener kommunen at Norge bør gå lenger enn utvalgets hovedanbefaling og aktivt forberede kjernekraft som en mulig del av framtidens energisystem.

Kjernekraft bør ikke vurderes som en erstatning for vannkraft, vindkraft, solkraft, energieffektivisering eller andre energitiltak, men som et mulig supplement i en bred og robust energimiks. Et kraftsystem med økende elektrifisering, større effektbehov og en større andel væravhengig kraftproduksjon har behov for løsninger som samlet kan sikre tilstrekkelig energi, effekt, fleksibilitet og forsyningssikkerhet.

Fredrikstad kommune mener derfor at Norge bør opprettholde kjernekraft som et reelt framtidig handlingsalternativ, samtidig som eventuelle beslutninger om utbygging må bygge på dokumentert sikkerhet, moden teknologi, realistiske kostnader og bred demokratisk forankring.

Kraftbehov, forsyningssikkerhet og industri

Østlandet har lavere kraftproduksjon enn kraftforbruk og er avhengig av betydelige kraftoverføringer fra andre deler av landet og fra utlandet. Samtidig er nettkapasitet og tilgang på ny kraft en begrensning for elektrifisering og videre industriutvikling i regionen. I Fredrikstad er dette særlig relevant for Øra, der industriell omstilling, mulig karbonfangst og annen framtidig næringsutvikling kan innebære et betydelig økt behov for elektrisk energi og effekt.

Fredrikstad kommune mener derfor at kjernekraftens verdi må vurderes bredere enn kostnaden ved selve kraftverket. Stabil og arealeffektiv kraftproduksjon kan bidra til en bedre

regional kraftbalanse, redusere behovet for å transportere store kraftmengder inn i underskuddsområder og styrke grunnlaget for industriell utvikling og elektrifisering. I sammenligningen mellom ulike kraftteknologier bør derfor både kostnadene ved produksjonsanleggene og konsekvensene for det samlede kraftsystemet synliggjøres. Dette omfatter blant annet behov for nettinvesteringer, balansering, reserver, fleksibilitet og andre systemtjenester.

Kjernekraft kan utfylle vannkraftens reguleringssevne ved å levere store mengder stabil kraft over tid. Dette kan bidra til et mer robust kraftsystem og redusere sårbarheten i perioder med lav produksjon fra væravhengige energikilder eller svak hydrologisk balanse.

Natur, areal og lokal aksept

Utbygging av all kraftproduksjon har konsekvenser, og ulike teknologier har forskjellige natur-, areal-, miljø- og sikkerhetsmessige egenskaper.

Vindkraft på land og til havs kan innebære betydelige natur- og arealkonflikter. Solkraft har blant annet tydelige sesongvariasjoner i norsk klima. Kjernekraft har på sin side høy energitetthet og relativt begrenset direkte arealbruk per produsert energimengde, men stiller særskilte krav til sikkerhet, beredskap, håndtering av radioaktivt avfall og dekommisjonering. Fredrikstad kommune mener at slike forskjeller må synliggjøres og vurderes samlet.

Arealbruk og naturinngrep bør være reelle kriterier i vurderingen av framtidige kraftalternativer, på samme måte som økonomi, sikkerhet og forsyningssikkerhet. Eventuelle framtidige lokaliseringsprosesser for kjernekraft må bygge på grundige konsekvensutredninger, lokal kunnskap, åpenhet og demokratisk forankring. Selv om kjernekraft nødvendigvis krever nasjonale beslutninger og et nasjonalt konsesjons- og sikkerhetsregime, mener Fredrikstad kommune at en eventuell etablering ikke bør skje uten reell medvirkning og tilslutning fra berørte kommuner.

Kompetanse og regionalt utgangspunkt

Fredrikstad kommune har allerede tatt initiativ knyttet til kjernekraft som mulig del av regionens framtidige energisystem. Kommunen ønsker at dette arbeidet først og fremst skal bidra til økt kunnskap, bedre beslutningsgrunnlag og regionalt samarbeid.

Østfold har et særskilt relevant kompetansemiljø gjennom den nukleære forsknings- og sikkerhetskompetansen ved Institutt for energiteknikk i Halden. Regionen har også historisk erfaring med nukleær virksomhet. Denne kompetansen bør brukes aktivt i et nasjonalt kompetanseprogram og videreutvikles i samarbeid mellom statlige myndigheter, forskningsmiljøer, kommuner, fylkeskommunen, utdanningsinstitusjoner og næringslivet. Norge bør bygge kunnskap både om dagens kommersielt tilgjengelige reaktorteknologier, mindre modulære reaktorer (SMR) og andre nye reaktorkonsepter.

Teknologivalg bør ikke låses på et tidlig tidspunkt. Kostnader, sikkerhet, regulatorisk modenhet, leverandørmarked, avfallsløsninger og egnethet i det norske kraftsystemet må være dokumentert før konkrete teknologivalg eller investeringsbeslutninger treffes.

Tidslinje, kostnader og opsjonsverdi

Utvalget peker på lang ledetid og stor kostnadsusikkerhet ved kjernekraft. Fredrikstad kommune mener dette er viktige innvendinger som må tas på alvor.

Samtidig er den lange tidshorisonen også et argument for å starte kompetansebygging, regelverksutvikling og nødvendige institusjonelle avklaringer nå. Dersom Norge først starter dette arbeidet når et framtidig kraftbehov er blitt akutt, vil kjernekraft kunne komme for sent til å være et reelt alternativ.

Det er betydelig usikkerhet om hvordan reaktorteknologi, leverandørmarked, finansieringsmodeller og byggekostnader vil utvikle seg. Norge bør derfor ikke basere en beslutning om utbygging på antakelser om framtidige kostnadsreduksjoner. Samtidig bør regelverk, kompetanse og myndighetskapasitet utvikles slik at Norge kan foreta nye og kunnskapsbaserte vurderinger dersom teknologien, kostnadene eller kraftbehovet utvikler seg på en måte som gjør kjernekraft mer aktuelt.

Fredrikstad kommune mener det i denne sammenhengen også bør legges vekt på

opsjonsverdien av å opprettholde kjernekraft som et framtidig energipolitisk alternativ. Kompetansebygging, regelverksutvikling og nødvendig myndighetskapasitet innebærer ikke i seg selv en beslutning om å bygge kjernekraft. Det kan derimot redusere tiden, kostnadene og usikkerheten dersom kjernekraft senere vurderes som hensiktsmessig. Norge står samtidig fritt til å avstå fra utbygging dersom andre løsninger viser seg mer kostnadseffektive eller bedre egnet.

Kjernekraft bør sammenlignes med andre store energiprosjekter etter mest mulig konsistente kriterier. Sammenligningen bør synliggjøre investeringskostnader, finansieringsrisiko, offentlig risikodeling, levetid, kapasitetsutnyttelse, systemkostnader, areal- og naturkonsekvenser og verdien av stabil kraftproduksjon.

Sikkerhet, avfall, helse og beredskap

En positiv holdning til videre kunnskapsbygging og utredning av kjernekraft forutsetter strenge krav til sikkerhet gjennom hele anleggets livsløp.

Ansvar for strålevern, fysisk sikring, beredskap, håndtering av brukt brensel og annet radioaktivt avfall samt framtidig dekommisjonering må være tydelig regulert og finansiert før konkrete etableringer kan bli aktuelle.

Dagens kommunale brann-, rednings- og helsetjenester er ikke dimensjonert for de særskilte beredskapskravene som følger av et kjernekraftverk. Dersom kjernekraft blir aktuelt, må nødvendige kapasiteter, kompetanse, øvelser og beredskapsressurser bygges opp i god tid. Fredrikstad kommune mener at dokumenterte merkostnader som følger av nasjonale beslutninger om kjernekraft, ikke skal belastes kommunenes ordinære tjenestetilbud. Slike kostnader må finansieres av staten og/eller ansvarlig tiltakshaver etter en tydelig og forutsigbar ansvarsfordeling.

Det må også legges stor vekt på åpenhet, tillit og god risikokommunikasjon. Befolkningen må få tydelig og etterprøvbar informasjon om både fordeler, usikkerhet, helse, sikkerhet, avfall og beredskap.

Fredrikstad kommunes innspill til det videre arbeidet

Fredrikstad kommune ber regjeringen i det videre arbeidet om å:

1. Etablere et forpliktende nasjonalt kompetanseprogram for kjernekraft, og samtidig utvikle et moderne, tydelig og forutsigbart regelverk og tilstrekkelig myndighetskapasitet.
2. Vurdere kjernekraft etter konsistente og teknologinøytrale kriterier sammen med andre lavutslippsteknologier, der blant annet investeringskostnader, finansieringsrisiko, systemverdi, forsyningssikkerhet, levetid, arealbruk og naturinngrep vurderes samlet.
3. Inkludere både etablerte reaktorteknologier, SMR og andre nye reaktorkonsepter i kunnskaps- og utredningsarbeidet, uten å forskuttede framtidige teknologivalg.
4. Sikre reell kommunal medvirkning og lokal demokratisk forankring i eventuelle framtidige lokaliserings- og konsesjonsprosesser, samtidig som ansvarsdelingen mellom statlige og kommunale myndigheter avklares tydelig.
5. Avklare statens, kommunenes og tiltakshavers ansvar for sikkerhet, beredskap, helse, radioaktivt avfall og dekommisjonering, og sikre at nødvendige kommunale og regionale merkostnader til beredskap fullfinansieres av staten og/eller ansvarlig tiltakshaver.
6. Bruke eksisterende norsk og regional kompetanse aktivt, herunder det nukleære fagmiljøet i Halden og relevante forsknings-, utdannings-, industri- og leverandørmiljøer.
7. Legge til rette for at kommuner og regioner som ønsker det kan gjennomføre kunnskapsinnhenting, mulighetsstudier og andre konkrete utredninger innenfor nasjonale rammer.
8. Videreutvikle kunnskapsgrunnlaget om kjernekraftens rolle i ulike deler av det norske kraftsystemet, herunder hvilken systemverdi stabil produksjon kan ha i områder med betydelig kraftunderskudd, som Østlandet.

Avsluttende merknad

Fredrikstad kommune mener at kjernekraft bør inngå som et reelt alternativ i arbeidet med Norges langsiktige energi- og kraftforsyning.

Det er fortsatt betydelige spørsmål knyttet til økonomi, teknologi, sikkerhet, avfall, organisering og finansiering som må avklares før en eventuell beslutning om utbygging kan være aktuell. Dette tilsier etter kommunens vurdering ikke at Norge bør lukke muligheten, men at kunnskapsgrunnlaget og rammeverket må utvikles videre.

Norge trenger ikke i dag å beslutte om det skal bygges kjernekraftverk. Norge bør imidlertid sørge for at en framtidig beslutning kan tas på et godt faglig grunnlag og uten at manglende kompetanse, regelverk eller myndighetskapasitet på forhånd har gjort alternativet urealistisk. For Fredrikstad og Østfold er dette særlig relevant fordi regionen både har et økende kraftbehov, betydelig industriell virksomhet og eksisterende nukleær kompetanse. Kommunen mener derfor at Fredrikstad og Østfold bør kunne delta aktivt i det videre nasjonale kunnskaps- og utredningsarbeidet.

Votering:

Forslag fremmet av Victor Kristiansen (Ap) fikk 20 stemmer (Ap 12, SV 1 (Silje Waters), R 2, MDG 2, Sp 1, Uavh 2) og ble ikke vedtatt.

Forslag fremmet av Christian F. Resberg ble vedtatt med 31 stemmer (H 13, FrP 8, INP 2, V 2, KrF 2, mot 22 stemmer (Ap 12, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Sp 1, Uavh. 1 (Marianne Antonsen)).

Formannskapetets innstilling fikk 6 stemmer (Pp 3, SV 1 (Camilla S. Eidsvold), Bym 2) og ble ikke vedtatt.

PS 120/26 Svar på høring av forslag til forskrift om rett til økonomisk stønad og kvalifiseringsstønad under korte utenlandsopphold

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Bystyrets behandling:

På vegne av R, SV, Bym fremmet Jarle Johannessen (R) følgende forslag til høringsuttalelse:

1. Innledning

Fredrikstad kommune viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets forslag til forskrift om rett til økonomisk stønad og kvalifiseringsstønad under korte utenlandsopphold.

Fredrikstad kommune støtter forslaget om å forskriftsfeste adgangen til å beholde økonomisk stønad og kvalifiseringsstønad under kortvarige opphold i utlandet. Forslaget bidrar til å tydeliggjøre regelverket og styrke rettssikkerheten for mottakere av tjenester etter sosialtjenesteloven. Kommunen deler departementets vurdering av at personer som mottar økonomisk stønad eller deltar i kvalifiseringsprogrammet, innenfor rammene av regelverket, bør ha mulighet til å ivareta familieforpliktelser, sosiale relasjoner og andre velferdsbehov utenfor Norge.

Fredrikstad kommune mener det er viktig at personer som mottar økonomisk stønad eller deltar i kvalifiseringsprogrammet også har mulighet til å delta i begravelser, besøke nær familie og ivareta andre viktige familiære og personlige forhold. Mottak av ytelser etter sosialtjenesteloven bør ikke i seg selv være til hinder for slike grunnleggende menneskelige behov.

Samtidig mener kommunen at enkelte deler av forskriften bør presiseres nærmere for å sikre forutsigbarhet, likebehandling og en mer ensartet praksis mellom kommunene.

2. Behov for tydeligere kriterier og fortsatt individuelle vurderinger

Fredrikstad kommune støtter departementets forslag om at vurderingen av utenlandsopphold fortsatt skal baseres på konkrete og individuelle vurderinger. Tjenestemottakernes situasjon og behov varierer betydelig, og regelverket må gi rom for å ta hensyn til den enkeltes helhetlige situasjon.

Personer som mottar økonomisk stønad eller kvalifiseringsstønad kan ha legitime behov for å reise utenlands av mange ulike årsaker. Dette kan blant annet gjelde deltakelse i begravelser, oppfølging av alvorlig sykdom i nær familie, nødvendige velferdsbesøk og andre tungtveiende personlige eller familiære forhold.

Kommunen mener derfor at forskriften bør tydeliggjøre hvilke hensyn og formål som normalt kan gi grunnlag for å beholde stønad under utenlandsopphold. Begravelser, alvorlig sykdom i nær familie, nødvendige velferdsbesøk og andre tungtveiende personlige eller familiære forhold er eksempler på situasjoner som naturlig bør omfattes av regelverket. Slike nasjonale føringer vil bidra til større forutsigbarhet for brukerne og en mer ensartet saksbehandling mellom kommunene.

Samtidig er det viktig at eventuelle føringer ikke utformes så stramt at de begrenser muligheten for nødvendige individuelle vurderinger i enkeltsaker.

3. Tydeligere definisjon av «korte utenlandsopphold»

Departementet foreslår at forskriften skal gjelde «korte utenlandsopphold», men uten å angi nærmere hva dette innebærer.

Fredrikstad kommune mener at mangelen på en nærmere definisjon kan føre til ulik praksis mellom kommuner og Nav-kontor. For å sikre likebehandling anbefales det at det etableres en veiledende nasjonal forståelse av hva som normalt skal anses som et kortvarig utenlandsopphold.

Kommunen foreslår at det settes opp en veiledende grense for varighet, uttrykt i antall dager eller uker, for hvor lenge en person normalt kan oppholde seg i utlandet og samtidig beholde økonomisk stønad eller kvalifiseringsstønad. En slik grense bør ikke være absolutt, men fungere som en rettesnor for saksbehandlingen.

Det må fortsatt foretas konkrete og individuelle vurderinger i den enkelte sak. Veiledende grenser bør bidra til større forutsigbarhet og mer lik praksis, uten å føre til urimelige utslag i enkeltsaker.

4. Kvalifiseringsprogrammet

Fredrikstad kommune støtter departementets vurdering av at deltakere i kvalifiseringsprogrammet bør kunne gjennomføre korte utenlandsopphold uten at dette automatisk medfører bortfall av kvalifiseringsstønad eller eventuell supplerende økonomisk stønad.

Samtidig er det avgjørende at utenlandsopphold ikke går på bekostning av programmets formål eller den enkeltes kvalifisering til arbeid. Oppholdene må planlegges og gjennomføres på en måte som ikke svekker deltakelsen i programmet eller hindrer nødvendig oppfølging. Kommunen mener derfor at det bør være rom for nødvendige og kortvarige opphold når særlige hensyn tilsier det, forutsatt at dette ikke svekker gjennomføringen av programmet. Forskriften og tilhørende veiledningsmateriale bør gi tydeligere føringer for hvordan dialog, planlegging og vurdering av utenlandsopphold skal gjennomføres for deltakere i kvalifiseringsprogrammet.

5. Administrative konsekvenser og behov for nasjonal veiledning

Departementet legger til grunn at forslaget i begrenset grad vil medføre administrative konsekvenser. Fredrikstad kommune deler vurderingen av at forskriften likevel kan føre til økt saksbehandling og flere vedtak knyttet til utenlandsopphold.

Nettopp derfor er det viktig at forskriften utformes med tydelige kriterier knyttet til oppholdets varighet, formål og dokumentasjonskrav. Samtidig må forskriften utformes slik at den gir nødvendig fleksibilitet og ikke svekker muligheten for helhetlig og forsvarlig oppfølging av brukerne.

Klare regler og nasjonal veiledning vil kunne redusere behovet for omfattende skjønnsmessige vurderinger, begrense antallet omgjøringsvedtak, bidra til mer effektiv saksbehandling og legge til rette for større grad av likebehandling på tvers av kommunene.

6. Konklusjon

Fredrikstad kommune støtter forslaget om å forskriftsfeste retten til å beholde økonomisk stønad og kvalifiseringsstønad under korte utenlandsopphold.

Kommunen mener at en forskriftsfesting vil være egnet til å ivareta sosialtjenestelovens formål om å bedre levekårene for vanskeligstilte, fremme sosial inkludering og bidra til likeverd, slik departementet også har fremhevet.

Sosialhjelp er samfunnets siste sikkerhetsnett, men det innebærer ikke at mennesker skal avskjæres fra å opprettholde familieband eller ivareta viktige velferdshensyn. Regelverket må balansere hensynet til forsvarlig bruk av offentlige midler med hensynet til den enkeltes menneskelige og sosiale behov.

Fredrikstad kommune anbefaler samtidig at forskriften tydeliggjøres når det gjelder oppholdets varighet, formål og dokumentasjonskrav. Med slike presiseringer vil forskriften kunne styrke rettssikkerheten, sikre mer lik praksis på tvers av kommunene og samtidig ivareta mennesker som har legitime behov for korte opphold i utlandet. Dette vil etter kommunens vurdering gi en god balanse mellom hensynet til forsvarlig forvaltning av offentlige midler og hensynet til den enkeltes familie-, velferds- og omsorgsbehov.

Votering:

Formannskapets inntilling ble vedtatt med 46 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, Pp 3, MDG 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh. 1(Marianne Antonsen), mot 7 stemmer (SV 2, R 2, Bym 2, Uavh. 1(Marius A.Andersen) som ble avgitt for forslag fremmet av Jarle Johannessen (R).

PS 121/26 Svar på høring av NOU 2026:6 - Den nye velferdskommunen

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Helse- og Omsorgsdepartementet.

Overordnet vurdering

Fredrikstad kommune viser til Helse- og omsorgsdepartementets høring av NOU 2026: 6 Den nye velferdskommunen, gitt av Innovasjons- og samskapingsutvalget 28. mai 2026. Fredrikstad kommune støtter hovedretningen i utredningen. Samtidig vil kommunen understreke at den videre utviklingen av velferdstjenestene må bygge på et tydelig prinsipp om lokalt ansvar, frihet til å finne gode lokale løsninger, gjerne gjennom samarbeid mellom omkringliggende kommuner. Det er også ønskelig at man sikrer statlig fullfinansiering av lovpålagte tjenester.

Kommunene står overfor en betydelig demografisk og økonomisk omstilling. Det er derfor ikke bærekraftig å møte fremtidens utfordringer først og fremst gjennom økte offentlige utgifter og flere ansatte. Vi må i større grad organisere tjenestene slik at ressursene brukes der de gir størst effekt for innbyggerne. Fredrikstad kommune mener derfor at reformarbeidet bør ha tre klare mål: forutsigbare tjenester, større valgfrihet og bedre bruk av fellesskapets ressurser.

Kommunens utfordringsbilde

Fredrikstad kommune kjenner seg igjen i det nasjonale utfordringsbildet utvalget beskriver. Utvalget trekker frem 2030 som et sentralt vendepunkt, der det for første gang vil være flere personer over 65 år enn barn og unge under 20 år.

For Fredrikstad vil dette være realiteten allerede i 2026. Denne utviklingen gjør det nødvendig å tenke nytt om hvordan velferdsstaten organiseres. Når færre yrkesaktive skal finansiere og bemanne tjenester for flere eldre, må ressursene prioriteres strengere.

Fredrikstad kommune mener at staten bør legge større vekt på å gi kommunene frihet til å

prioritere innenfor egne økonomiske rammer, fremfor å pålegge stadig nye krav, normer og detaljreguleringer. Kommunene kjenner sine innbyggere og lokale utfordringer bedre enn sentrale myndigheter, og bør derfor få større ansvar for hvordan målene nås.

Forebygging, valgfrihet og hjemmebaserte tjenester

Utvalgets vektlegging av forebygging, hverdagsmestring og en dreining fra institusjonstjenester til hjemmebaserte tjenester er i tråd med retningen Fredrikstad kommune har valgt. Kommunens erfaring er at en slik omstilling kan gi både bedre tjenester og redusert merforbruk. Fredrikstad kommune vil samtidig understreke at innbyggernes valgfrihet må være et sentralt mål for utviklingen av velferdstjenestene.

Det offentlige skal sørge for gode og tilgjengelige tjenester, men trenger ikke alltid å produsere alle tjenester selv. Kommunen bør kunne ta i bruk private, ideelle og andre aktører når dette gir bedre kvalitet, større valgfrihet eller mer effektiv ressursbruk. Det avgjørende bør være hva som gir best tjenester for innbyggerne – ikke hvem som leverer tjenesten.

Forebygging må dessuten vurderes ut fra faktisk effekt. Kommunene bør få større mulighet til å prøve ut nye arbeidsformer, men tiltak som ikke gir ønskede resultater bør kunne avsluttes. Offentlige midler må i størst mulig grad prioriteres til tiltak som kan dokumentere effekt og nytte.

Økonomi og ansvarlig ressursbruk

Demografiske endringer gjør det nødvendig med en mer grunnleggende diskusjon om hva velferdskommunen skal levere og hvordan dette skal finansieres.

Fredrikstad kommune mener at økonomisk bærekraft må være en integrert del av velferdspolitikken. Det er ikke tilstrekkelig å etablere nye tiltak og tjenester dersom kommunene samtidig mangler økonomisk handlingsrom til å finansiere dem over tid.

Det bør derfor være en tydelig sammenheng mellom politiske mål, kommunenes ansvar og finansieringen av oppgavene. Staten bør unngå å innføre nye krav og rettigheter uten at kommunene samtidig får reell frihet til å prioritere og omstille tjenestene.

Finansiering og nasjonale virkemidler

For at mulighetene i NOU-en skal kunne realiseres fullt ut, er det avgjørende at departementet følger opp med konkret og forutsigbar finansiering. Fredrikstad kommune støtter forslaget om et nasjonalt praksisnært program og et nasjonalt skaleringsfond. Samtidig bør slike ordninger innrettes med tydelige krav til dokumenterte resultater, kostnadseffektivitet og mulighet for varig gevinstrealisering. Målet bør ikke være å finansiere flest mulig prosjekter, men å gjøre det enklere for

kommunene å ta i bruk løsninger som faktisk virker. Når en ny arbeidsform eller teknologi kan gi bedre tjenester til lavere kostnad, bør det være et mål at denne raskt kan tas i bruk i flere kommuner.

Det er også viktig at nasjonale støtteordninger ikke utvikler seg til nye former for detaljstyring. Kommunene bør få frihet til å velge hvordan målene skal nås.

Kommunalt handlingsrom og lokalt selvstyre

Fredrikstad kommune støtter forslaget om at kommunene ikke tilføres nye lovpålagte oppgaver. Dette gir nødvendig fleksibilitet til å videreføre kommunens egen omstilling i et tempo som er tilpasset lokale behov og forutsetninger. Kommunen vil understreke at kommunalt selvstyre må være et bærende prinsipp i den videre utviklingen av velferdskommunen.

Lokale folkevalgte må ha reell mulighet til å prioritere mellom tjenester. Dersom staten gjennom lov, forskrift, bemanningsnormer og detaljerte krav binder opp stadig større deler av kommunebudsjettene, blir det mindre rom for lokale politiske prioriteringer.

Fredrikstad kommune mener derfor at staten bør konsentrere seg om å fastsette overordnede mål og krav til kvalitet og rettssikkerhet, mens kommunene i størst mulig grad må få bestemme hvordan tjenestene organiseres og leveres.

Mer lokalt handlingsrom betyr også tydeligere lokalt ansvar. Kommunene må selv stå til ansvar overfor innbyggerne for de prioriteringene som gjøres.

Digitalisering og innovasjon

Den demografiske utviklingen gjør det nødvendig å utnytte teknologi og nye arbeidsformer langt bedre enn i dag. Digitalisering bør derfor ikke bare forstås som et effektiviseringsprosjekt, men som et virkemiddel for å frigjøre arbeidskraft og gi innbyggerne bedre tjenester.

Fredrikstad kommune mener at staten bør legge bedre til rette for at kommunene kan ta i bruk teknologi som reduserer unødvendig administrasjon, automatiserer rutineoppgaver og gjør det mulig for ansatte å bruke mer tid på oppgaver som krever menneskelig kompetanse. Kommunene bør samtidig få frihet til å velge løsninger som passer deres lokale behov. Staten bør unngå å detaljstyre teknologiske løsninger når kommunene selv kan finne bedre og mer kostnadseffektive alternativer.

Frivillighet, sivilsamfunn og samskaping

Fredrikstad kommune støtter forslaget om å samle tilskuddsordninger til frivilligheten i færre og mer langsiktige ordninger. Dette vil kunne gi frivilligheten i Fredrikstad bedre og mer forutsigbare rammevilkår og styrke muligheten for samarbeid mellom kommunen, innbyggere, frivillige organisasjoner og andre lokale aktører. Kommunen vil samtidig understreke at velferdsstaten ikke kan og bør løse alle oppgaver alene. Et sterkt sivilsamfunn, aktive familier, frivillige organisasjoner og private virksomheter er viktige ressurser i lokalsamfunnet. Politikken bør derfor legge til rette for at flere kan bidra, fremfor å bygge opp offentlige ordninger som fortrenger frivillig og privat innsats. Tilskuddsordningene bør være langsiktige og forutsigbare, men også basert på klare mål og resultater. Det bør være enkelt å søke og rapportere, samtidig som offentlige midler må brukes på en måte som gir størst mulig samfunnsnytte.

Samlet konklusjon

Fredrikstad kommune støtter hovedretningen i NOU 2026: 6 og mener utredningen gir et viktig grunnlag for videre utvikling av bærekraftige velferdstjenester i kommunene. Fredrikstad kommune mener at fremtidens velferdskommune må være mer bærekraftig, mer innovativ og mindre detaljstyrt. Staten bør sette tydelige mål, sikre innbyggernes rettigheter og gi kommunene stabile økonomiske rammer. Kommunene må på sin side få frihet og ansvar til å finne de beste løsningene lokalt. Det er gjennom større lokalt handlingsrom, tydeligere ansvar, bedre ressursutnyttelse og økt valgfrihet at vi kan sikre gode velferdstjenester også for kommende generasjoner.

Bystyrets behandling:

På vegne av SV, Ap tok Silje Waters (SV) opp forslag fremmet i formannskapet:

En bærekraftig velferdskommune forutsetter en bærekraftig kommuneøkonomi. Fredrikstad kommune støtter utvalgets overordnede ambisjon om å sikre gode, universelle og bærekraftige velferdstjenester også i en framtid med store demografiske endringer, knappere tilgang på arbeidskraft og økende behov for kommunale tjenester. Utredningen gir et viktig kunnskapsgrunnlag og peker på nødvendigheten av mer forebygging, bedre samhandling, innovasjon, kunnskapsdeling og nye arbeidsformer.

Samtidig mener Fredrikstad kommune at utgangspunktet for oppfølgingen av NOU-en må være at en bærekraftig velferdskommune forutsetter en bærekraftig kommuneøkonomi. Kommunene står allerede i omfattende omstilling. Økende behov innen helse og omsorg, flere barn og unge med sammensatte behov, høye investerings- og kapitalkostnader og økte forventninger til kommunale tjenester skal håndteres samtidig. For Fredrikstad er dette en konkret virkelighet.

Kommunene kan ikke forventes å møte økende demografiske kostnader og knapphet på arbeidskraft gjennom effektivisering og innovasjon alene. Omstilling kan gi bedre tjenester og bedre ressursutnyttelse, men krever også investeringer, kompetanse, tid og kapasitet.

Dersom de økonomiske rammene blir for stramme, vil kommunene nødvendigvis prioritere lovpålagte og akutte oppgaver. Konsekvensen kan være at nettopp forebygging, utviklingsarbeid og tidlig innsats – som NOU-en ønsker mer av – blir skjøvet til side.

Fredrikstad kommune mener derfor at staten må sikre:

Tilstrekkelige, forutsigbare og langsiktige frie inntekter som gjør kommunene i stand til å ivareta eksisterende oppgaver og møte demografiske endringer.

Langsiktige midler til innovasjon, omstilling, implementering og skalering som kommer i tillegg til en forsvarlig grunnfinansiering av tjenestene.

Innovasjonsmidler kan bidra til utvikling, men kan ikke erstatte finansieringen av den løpende velferden.

Det statlige inntektssystemet må samtidig bidra til likeverdige tjenester. Kommunene har ulike økonomiske forutsetninger og ulike levekårs- og tjenesteutfordringer. Dersom økonomisk kapasitet blir avgjørende for muligheten til å investere i forebygging og omstilling, kan forskjellene mellom kommunene – og dermed mellom innbyggernes tjenestetilbud – øke.

Forebygging og tidlig innsats

Fredrikstad kommune støtter utvalgets sterke vektlegging av forebygging og tidlig innsats.

Skal framtidens velferdstjenester være bærekraftige, må kommunene lykkes bedre med å forebygge at problemer oppstår og hindre at mindre utfordringer utvikler seg til omfattende og langvarige hjelpebehov.

Dette gjelder gjennom hele livsløpet – fra tidlig innsats for barn og unge til folkehelse, boligpolitikk, inkludering i arbeidslivet og tiltak som gjør det mulig for eldre å leve aktive og selvstendige liv.

For Fredrikstad er dette særlig viktig i lys av betydelige forskjeller i levekår og oppvekstvilkår. Tidlig innsats i barnehage, skole, familie- og helsetjenester må forstås som langsiktige velferdsinvesteringer, ikke som utgifter som kan reduseres når kommuneøkonomien blir presset.

Kostnadene ved forebygging kommer ofte i dag, mens gevinstene kan komme mange år senere og tilfalle både staten, spesialisthelsetjenesten, arbeidslivet og andre sektorer. Staten bør derfor utvikle finansieringsmodeller som i større grad understøtter langsiktig forebygging.

Fra pilotprosjekter til varige løsninger

Fredrikstad kommune støtter prinsippet om et nasjonalt, praksisnært program for innovasjon og omstilling og et nasjonalt skaleringsfond.

Dagens mange kortvarige prosjekt- og tilskuddsordninger kan være ressurskrevende og føre til prosjektaktivitet uten at gode løsninger blir tatt inn i ordinær drift. Det er positivt at utvalget ønsker mer langsiktighet, enklere ordninger og større vekt på implementering og spredning av løsninger som virker.

Ordningene må finansieres i en størrelsesorden som står i forhold til utfordringene og utformes slik at også kommuner med begrenset økonomisk og administrativ kapasitet kan delta.

Kommunene trenger kapasitet og finansiering ikke bare til å utvikle nye løsninger, men også til å ta i bruk og videreføre løsninger som allerede har dokumentert effekt.

Det bør stilles tydelige krav til dokumentasjon av kvalitet, arbeidsmiljø, likeverd og faktiske effekter for innbyggerne – ikke bare økonomiske besparelser.

Arbeidskraft, kompetanse og et organisert arbeidsliv

Fredrikstad kommune deler utvalgets bekymring for framtidig mangel på arbeidskraft og mener bedre organisering, oppgavedeling og bruk av teknologi vil være nødvendig.

Oppgaver bør løses av ansatte med riktig kompetanse på riktig nivå. Teknologi og nye arbeidsformer kan frigjøre arbeidstid og gjøre det mulig å bruke kompetansen bedre.

Dette må samtidig ikke utvikle seg til en strategi for å håndtere underbemanning gjennom systematisk nedbygging av fagkompetanse. Kommunale helse-, omsorgs- og

velferdstjenester møter stadig flere innbyggere med komplekse og sammensatte behov. Dette øker snarere enn reduserer behovet for kvalifisert personell.

Omstillingen av velferdstjenestene må derfor bygge på tilstrekkelig faglig bemanning, kompetanse, hele og faste stillinger og et godt partssamarbeid med de ansatte og deres organisasjoner.

Ansattes kunnskap og erfaring må brukes aktivt når tjenester, arbeidsformer og teknologi skal utvikles og endres.

Samskaping, frivillighet og pårørende – et supplement til offentlig ansvar

Fredrikstad kommune støtter ambisjonen om sterkere samarbeid mellom kommunen, innbyggerne, frivillige og ideelle organisasjoner, næringsliv og lokalsamfunn.

Et aktivt og fellesskapsorientert lokalsamfunn bidrar til tilhørighet, aktivitet, mestring og bedre folkehelse. Pårørende har samtidig kunnskap og ressurser som er svært viktige for den enkelte og for kvaliteten i tjenestene.

Det må likevel være et klart prinsipp at samskaping ikke innebærer en overføring av det offentliges ansvar til familien, frivilligheten eller den enkelte innbygger.

Økt samskaping, bruk av teknologi, frivillig innsats og pårønderessurser skal supplere og styrke de offentlige velferdstjenestene, og ikke erstatte kommunens ansvar for å tilby forsvarlige og likeverdige tjenester.

Pårørendeinnsats skal være frivillig og bærekraftig og må kunne kombineres med arbeid, utdanning, familieliv og egen helse. Det må også tas hensyn til at omfattende omsorgsansvar kan ha ulike konsekvenser for kvinner og menn og bidra til økte sosiale og økonomiske forskjeller.

Frivilligheten må få utvikle seg på egne premisser. Frivillige kan skape fellesskap og aktiviteter som kommunen vanskelig kan produsere selv, men skal ikke bli en ubetalt reservebemanning i lovpålagte tjenester.

Den universelle velferdsmodellen og det offentliges ansvar må ligge fast.

Teknologi skal styrke velferden

Fredrikstad kommune mener teknologi og digitalisering vil være viktige virkemidler for å møte framtidens behov.

Riktig brukt kan teknologi gi innbyggerne større selvstendighet, bedre kvalitet og trygghet og frigjøre tid for ansatte til oppgaver der menneskelig kontakt og faglig vurdering er avgjørende.

Teknologi må innføres med utgangspunkt i behov og dokumentert nytte, ikke som et mål i seg selv.

Digitalisering må ivareta personvern, informasjonssikkerhet, universell utforming og offentlig kontroll over sensitive data og kritisk digital infrastruktur. Det må også sikres at digitalisering ikke skaper nye barrierer for eldre, personer med funksjonsnedsettelse eller andre med begrenset digital kompetanse.

Gevinster fra teknologi bør først og fremst brukes til bedre kvalitet, økt kapasitet og en mer bærekraftig arbeidshverdag, og ikke automatisk tas ut som bemanningsreduksjoner.

Boligpolitikk er velferdspolitik

Fredrikstad kommune støtter utvalgets vektlegging av bolig og nærmiljø som en viktig del av framtidens helse- og velferdspolitik.

Flere aldersvennlige boliger, universelt utformede nærmiljøer, møteplasser og korte avstander til tjenester kan gjøre flere i stand til å leve selvstendig lenger og redusere behovet for omfattende tjenester.

Staten må stille tilstrekkelige virkemidler til rådighet, blant annet gjennom Husbanken, og bidra til at også personer med lave og vanlige inntekter kan bo i gode og tilgjengelige boliger. Framtidens velferdsløsninger må ikke være avhengige av den enkeltes betalingsevne.

Offentlig ansvar og demokratisk styring

Fredrikstad kommune støtter samarbeid med ideelle aktører, næringsliv og andre eksterne

miljøer om teknologi, innovasjon og nye løsninger. Slike samarbeid kan tilføre viktig kompetanse og utviklingskraft.

Samtidig må det offentlige beholde tydelig ansvar, styring og kontroll over sentrale velferdstjenester.

Nye finansierings- og samarbeidsmodeller må vurderes ut fra mer enn kortsiktig økonomisk effektivitet. Demokratiske hensyn, åpenhet, kvalitet, arbeidsvilkår, personvern og langsiktig offentlig kompetanse må ivaretas.

Samskaping og samarbeid må ikke føre til privatisering av offentlig ansvar eller uklare ansvarsforhold mellom offentlige, ideelle og private aktører.

Reformene må ses i sammenheng

Fredrikstad kommune vil understreke behovet for at NOU 2026:6 følges opp i sammenheng med øvrige reform- og utredningsprosesser på kommune-, helse- og velferdsområdet.

Kommunekommisjonens arbeid, Helsepersonellplan 2040, Helsereformutvalget og oppfølgingen av Den nye velferdskommunen berører mange av de samme spørsmålene om arbeidskraft, kompetanse, oppgavefordeling, finansiering og forholdet mellom stat, kommune og spesialisthelsetjeneste.

Det vil være uheldig dersom forslag fra de ulike prosessene gjennomføres enkeltvis uten en samlet vurdering av konsekvensene for kommunenes ansvar, økonomi og personellsituasjon.

Fredrikstad kommune anbefaler derfor at regjeringen legger fram en helhetlig og koordinert oppfølging der økonomiske, organisatoriske og personellmessige konsekvenser for kommunesektoren vurderes samlet.

Votering:

Forslag fremmet av Silje Waters (SV) fikk 22 stemmer (Ap 12, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Sp 1, Uavh 1 (Marius A.Andersen) og ble ikke vedtatt.

Formannskapetets innstilling ble vedtatt med 29 stemmer (H 13, FrP 8, INP 2, V 2, KrF 2, Uavh 2) stemmer mot 24 stemmer (Ap 12, Pp 3, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Sp 1)

PS 122/26 Høring - ny Oslofjordplan

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse sendes til Klima- og miljødepartementet.

2. Følgende tekst legges inn etter første avsnitt under overskriften «Kommunalteknikk»:

De skjerpede kravene til avløpsrensing vil medføre svært store investeringer i nye og oppgraderte renseanlegg. Dersom målene i Oslofjordplanen skal nås innen rimelig tid, må staten bidra økonomisk til gjennomføringen. Det bør derfor etableres eller styrkes statlige støtteordninger for kommunenes investeringer i nødvendig rensekapasitet og ny renseteknologi. Også med tilbakevirkende kraft for kommuner som allerede har gjort disse investeringene. Statlig medfinansiering vil kunne øke gjennomføringstakten og samtidig begrense urimelig store utslag i avløpsgebyrene for innbyggerne. Dette er særlig viktig når investeringene følger av nasjonale miljømål og nye rensekrav

Bystyrets behandling:

Gunhild Vigdisdatter (MDG) fremmet følgende tilleggsforslag:

Fredrikstad kommune presiserer at tiltakene må følges opp med midler og ressurser til å gjennomføre og følge opp tiltakene i planen.

Fredrikstad kommune mener det er økologifaglig problematisk å avgrense en helhetlig redningsplan for økosystemene i fjorden til kun å gjelde selve vannforekomsten og ikke innta planer og tiltak for naturmangfoldet og naturtypene på land med grense til fjorden.

Fredrikstad kommune anerkjenner Akershus' Oslofjordsatsing og mener at regjeringen skal oppfordre og støtte de andre fylkeskommunene langs fjorden med nødvendige ressurser til å jobbe etter lignende modell for prosjektmidler til restaureringstiltak, nettverksbygging, kunnskapsbygging og formidling.

Følgende setning side 3 i Forslag til Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune - forslag til ny Oslofjordplan tas ut av høringssvaret:

Forslaget om at Statsforvalteren midlertidig skal overta myndigheten til å innvilge dispensasjoner støttes ikke. Kommunene sitter på viktig lokalkunnskap og er best egnet til å foreta de konkrete vurderingene som dispensasjonssaker krever. Tiltaket fremstår derfor både uheldig og unødvendig, og er en direkte inngripen i det lokale selvstyret.

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet av Gunhild Vigdisdatter (MDG) fikk 10 stemmer (SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Uavh. 2) og ble ikke vedtatt.

PS 123/26 Søknad om forlengelse av tidsbestemt fritak fra politiske verv - Lars Erik Andreassen (SV)

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1.Søknad fra Lars Erik Andreassen (SV) om forlengelse av tidsbestemt fritak fra politiske verv i Fredrikstad kommune innvilges for perioden 01.07.2026 til og med 31.12.2026.

2.Som settemedlem i bystyret fortsetter 1.varamedlem Marius Aleksander Andersen (Uavh), Sperlingveien 11, 1654 Sellebakk, i fritaksperioden.

3. Som settemedlem i teknisk utvalg videreføres Emilie Østby (SV), Arne Stangebyes gate 23, 1607 Fredrikstad, for perioden 01.07.2026 til og med 31.12.2026.

Bystyrets behandling:

Votering:

Formannskapetets innstilling med navneforslag fra valgutvalget ble enstemmig vedtatt.

PS 124/26 Uttreden fra politisk verv - Torkel Varfjell (Ap)

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Torkel Varfjell sin flytting til annen kommune tas til orientering.

2. Alexander Karlsen El Younoussi (Ap), Valhallsgate 1 A, 1608 Fredrikstad rykker opp og blir ny 1. vara til Samfunnsutvalget. Ny 3 varamedlem til Samfunnsutvalget velges Rune Fredriksen, Teglverksveien 47, 1610 Fredrikstad.

Bystyrets behandling:

Votering:

Formannskapetets innstilling med valgutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt.

PS 125/26 Representantforslag - Strategiplan for innkjøp av skolebøker

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Saken tas til orientering
2. Bystyret legger til grunn at arbeidet med tilgang til analoge og digitale læremidler ivaretas gjennom nasjonale føringer, kommunens ordinære styringssystemer og skolenes løpende prioriteringer, og ber kommunedirektøren følge opp dette innenfor eksisterende rammer.

Bystyrets behandling:

Silje Waters (SV) fremmet sitt forslag fra representantforslaget:

1. Det utarbeides en strategiplan for systematisk innkjøp av skolebøker for å sikre at alle elever har lik tilgang på analoge læremidler i alle fag hvor dette er relevant. Planen skal utarbeides i tett samråd med Utdanningsforbundet og Skolenes landsforbund og legges frem til politisk behandling før utgangen av 2026.
2. Det settes av 30 000 000 kroner fra disposisjonsfondet til et dedikert skolebok-fond i påvente av planen, og at dette kan brukes til en førstegangsinvestering når planen er utarbeidet.

Votering:

Forslag fra Silje Waters (SV) punkt 1 fikk 25 stemmer (Ap 12, Pp 3, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Sp 1, KrF 1 (Anna Egeberg Krogh) og ble ikke vedtatt.

Forslag fra Silje Waters punkt 2 fikk 23 stemmer (Ap 12, Pp 3, SV 2, R 2, Bym 2, Sp 1, Uavh. 1 (Marius A.Andersen) og ble ikke vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 30 stemmer (H 13, FrP 8, MDG 2, INP 2, V 2, KrF 2, Uavh.1 (Marianne Antonsen) mot 22 stemmer (Ap 12, Pp 3, SV 2, R 2, Bym 2, Sp 1, Uavh. 1 (Marius A.Andersen).

PS 126/26 Representantforslag - yringsfrihet

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Saken tas til orientering.

Bystyrets behandling:

Marianne Kristiansen (Pp) fremmet sitt forslag fra representantforslaget:

1. Det innføres full yringsfrihet i Fredrikstad kommune for ledere og ansatte som bygger på tillit til at den ansatte vil kommunen vel.
2. Ledere skal fritt kunne snakke med pressen ute å måtte gå veien via kommunedirektør

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 46 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, SV 2, MDG 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh. 2) mot 7 stemmer (Pp 3, R 2, Bym 2) som ble avgitt for forslag fra Marianne Kristiansen (Pp).

PS 127/26 Representantforslag - Rettferdig fordeling av ressurser i skolen

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Saken tas til orientering
2. Bystyret legger til grunn at dagens ressursfordeling mellom skolene samlet sett gir et forsvarlig og likeverdig grunnlag for opplæringen, og at skolene innenfor sine rammer har nødvendig handlingsrom til å organisere tilbudet ut fra elevenes behov
3. Bystyret tar til orientering at en ny ressursfordelingsmodell for grunnskolene er under utarbeidelse, og ber kommunedirektøren prøve ut denne i forbindelse med budsjettarbeidet for 2028

Bystyrets behandling:

Marianne Kristiansen (Pp) tok opp sitt forslag fra representantforslaget:

1. Kommunedirektøren kommer snarlig tilbake med et forslag på modeller for hvordan den økonomiske rammen som fordeles på skolene kan fordeles mer rettferdig for skoler med elever som har kjente utfordringer og følgelig blir mer ressurskrevende. I saken bør det også komme frem hvor mye den økonomiske rammen for skolene i dag må økes med, for å få en pott til dette som faktisk vil hjelpe skolene.

På vegne av SV, Ap, R, Bym, Sp fremmet Camilla Sørensen Eidsvold (SV) følgende forslag:

1. Bystyret ber kommunedirektøren innarbeide økte rammer til skolen i budsjett for 2027 for å møte det reelle behovet i skolehverdagen.

Votering:

Forslag fremmet av Camilla Sørensen Eidsvold (SV) fikk 19 stemmer (Ap 12, SV 2, R 2, Bym 2, Uavh. 1 (Marius A.Andersen) og ble ikke vedtatt.

Forslag fremmet av Marianne Kristiansen (Pp) fikk 23 stemmer (Ap 12, Pp 3, SV 2, R 2, Bym 2, Sp 1, Uavh. 1 (Marius A.Andersen) og ble ikke vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 30 stemmer (H 13, FrP 8, MDG 2, INP 2, V 2, KrF 2, Uavh. 1 (Marianne Antonsen) mot 23 stemmer (Ap 12, Pp 3, SV 2, R 2, Bym 2, Sp 1, Uavh. 1 (Marius A.Andersen).

PS 128/26 Representantforslag - Innpasset 2.0 - et offentlig-privat samarbeid

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Saken tas til orientering.

Bystyrets behandling:

Jarle Johannessen (R) tok opp sitt forslag fra representantforslaget:

1. Kommunedirektør kommer tilbake til bystyret til møtet i desember med en sak som belyser hvordan Innpasset kan utvides til også å gjelde private virksomheter i et offentlig-privat samarbeid.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 44 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, Pp 3, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh 1 (Marianne Antonsen) mot 9 stemmer (SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, Uavh. 1 (Marius A. Andersen)) som ble avgitt for forslag fra Jarle Johannessen (R).

PS 129/26 Representantforslag til Bystyret 10.9.2026. Dataopplæring for eldre

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Saken tas til orientering.

Bystyrets behandling:

Marianne Kristiansen (Pp) tok opp sitt forslag fra representantforslaget:

1. Fredrikstad kommune inngår snarlig en fast avtale for dataopplæring av eldre med Seniornett Fredrikstad

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 50 stemmer (Ap 12, H 13, FrP 8, SV 2, MDG 2, R 2, Bym 2, INP 2, V 2, KrF 2, Sp 1, Uavh. 2) mot 3 stemmer (Pp) som ble avgitt for forslag fra Marianne Kristiansen (Pp).

PS 130/26 Spørsmål til ordfører - Fredrikstad kino AS

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling:

Fra Silje Waters (SV)

1. Det meldes om økonomiske utfordringer i det nyetablerte aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS. Hva er ordførers kommentar til kinoens økonomiske status nå?

2. Den økonomiske situasjonen vil muligens føre til nedbemanning. Det er allerede gjort innkjøpsstopp. Hvordan tenker ordfører at de ansatte skal ivaretas i denne situasjonen?

3. Det har tilløpt kostnader til støttefunksjoner som kommunen tidligere utførte da kinoen var en del av linjedriften. Er det ikke utarbeidet et Due Diligence-dokument, og i så fall, hvorfor er dette ikke hensyntatt og avdekket i overgangsfasen?

4. Høyre, Frp, Krf, Venstre og INP valgte å budsjettere med inntekter fra Fredrikstad kino, samtidig som det ble vedtatt å skille kinoen ut av kommunens linjedrift. Hva er ordførers kommentar til dette? Er det forsvarlig budsjettering?

5. Det foreligger en politisk bestilling om å utrede tilsvarende skjebne for Blå Grotte. Mener ordfører at dette er forsvarlig, gitt det vi nå vet om situasjonen på Fredrikstad kino?

6. Hva vil ordfører gjøre for å hindre nedbemanning og eventuell konkurs, og sikre at kinoen drives i henhold til det mandat og de vedtekter som er gitt av bystyret?

Ordførers svar:

Spørsmål 1: Det meldes om økonomiske utfordringer i det nyetablerte aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS. Hva er ordførers kommentar til kinoens økonomiske status nå?

Svar:

Det er ikke krise i kinoen, slik noen omtaler det som. Det er heller ikke krise at kinoen nå har blitt et aksjeselskap eid av kommunen.

Problemstillingen er at færre folk går på kino.

Da har vi i praksis noen valg. Enten så må kinoen i større grad tilpasse tilbudet opp mot etterspørselen med mer forretningsmessig drift, eller så kan kinoen kjøres i full skala drift for glisne saler. Gjør en sistnevnte må en også være klar over at man velger å subsidiere kinoen fremfor andre viktige kulturformål.

Personlig tror jeg på noe midt imellom.

Vi skal ivareta et bredt tilbud i kinoen vår, og samtidig så kan vi ikke lukke øynene våre for at rammebetingelsene for kinodrift i hele Norge har endret seg kraftig. Kinobransjen har over flere år vært preget av sterk konkurranse fra strømmetjenester, endrede publikumsvaner og større svingninger i besøksgrunnlaget. Dette påvirker ikke bare Fredrikstad Kino AS, men kinoer over hele landet.

Jeg har tillit til at styret og selskapets ledelse følger opp sitt ansvar og arbeider aktivt med nødvendige tiltak for å sikre en bærekraftig drift.

Spørsmål 2: Den økonomiske situasjonen vil muligens føre til nedbemanning. Det er allerede gjort innkjøpsstopp. Hvordan tenker ordfører at de ansatte skal ivaretas i denne situasjonen?

Svar: Jeg forutsetter at de ansatte blir ivaretatt i henhold til gjeldende lover, avtaleverk og regler for medvirkning. Det er styret og ledelsen i Fredrikstad Kino AS som har arbeidsgiveransvaret, og jeg forventer at eventuelle endringer skjer dialog med de ansatte og deres tillitsvalgte.

Spørsmål 3: Det har tilløpt kostnader til støttefunksjoner som kommunen tidligere utførte da kinoen var en del av linjedriften. Er det ikke utarbeidet et Due Diligence-dokument, og i så fall, hvorfor er dette ikke hensyntatt og avdekket i overgangsfasen?

Svar:

Det er riktig at det i en startfase vil være noen oppstartskostnader, men det fremstilles i spørsmålet som om det oppstår mange nye kostnader. Det er ikke riktig. Kostnader til regnskapsføring, lønn og andre driftskostnader har vært der hele tiden.

Forskjellen er at det nå blir synliggjort i større grad i selskapets driftskostnader. Tidligere har mange av de «indirekte» kostnadene vært mindre tilgjengelig tidligere fordi kinoen har vært en del av «linja» som spørsmålsstiller omtaler driften som. Det å få på bordet de reelle

kostnadene ved kinodriften var også noe av det politiske ønsket bak en omorganisering av kinoen.

Det vil være et betydelig dilemma om en kommersiell kino- og kioskvirksomhet ikke effektiviserer og moderniserer driften slik at det kan bære sine egne administrative kostnader gjennom driften sin. Selskapet ble ved etableringen tilført en kontantbeholdning, alt driftsutstyr og ingen gjeld.

Jeg minner om den vedtatte eierstrategien for Fredrikstad Kino AS.

7. "Eier forventer at selskapet moderniserer, effektiviserer, herunder tar i bruk ny teknologi og fremviser høy innovasjonsgrad"

10. "Eieren forventer at selskapet har ambisjoner om å være blant de ledende i bransjen på kostnadseffektivitet og kundeservice".

Spørsmål 4: Høyre, Frp, Krf, Venstre og INP valgte å budsjettere med inntekter fra Fredrikstad kino, samtidig som det ble vedtatt å skille kinoen ut av kommunens linjeldrift. Hva er ordførers kommentar til dette? Er det forsvarlig budsjettering?

Svar:

Vi har i høyeste grad drevet med en forsvarlig budsjettering. Samtidig driver vi også med rask og krevende omstilling av kommunen, der også kinoen har vært en del av omstillingen. Det spørsmålsstiller egentlig spør om; er flertallets krav til kinoen gjennom 2026. Det er riktig at det ble lagt inn økt krav om inntjening. Samtidig ønsket også det politiske flertallet fremdrift og gjennomføring, og ikke vente på ytterligere forberedelser og tilpasninger. Det hadde vært et alternativ å vente til budsjettårets utløp, eller kalenderåret, men vi fokuserte heller på handlekraft og gjennomføring.

Da det politiske flertallet valgte å legge kinoen inn i et eget selskap, så faller naturligvis kravet om effektivisering i kommunens eget budsjett bort. Men, - det betyr også at kostnadene til kinoen også går ut. En må derfor regne pluss og minus i samme stykke. Vårt håp at kinoen i størst mulig grad skal kunne være selvforsørgende i fremtiden, og vi holder åpent alle innretninger for fremtidig drift. Hva, - og hvordan det vil skje i praksis, er alt for tidlig å si da kinoen bare har vært i drift i sin nåværende organisering i noen få måneder. Det foreligger er ingen glipp, feilbudsjettering, eller ugjennomtenkte disposisjoner, men situasjonen er en naturlig konsekvens av den politiske bestillingen som ble gjort.

Spørsmål 5: Det foreligger en politisk bestilling om å utrede tilsvarende skjebne for Blå Grotte. Mener ordfører at dette er forsvarlig, gitt det vi nå vet om situasjonen på Fredrikstad kino?

Svar: Når denne saken legges frem til politisk behandling vil vi ta stilling til hvordan denne virksomheten skal organiseres i fremtiden. Vi er opptatt av å ha en aktiv holdning til hvordan våre kulturmidler forvaltes. Vi holder alle muligheter åpne og registrerer at det går en politisk skillelinje mellom de som vil beholde alt som før, og de som ønsker en mer dynamisk tilnærming til våre kulturtilbud. Det politiske flertallet har ingen prestisje i noen innretning eller organisasjonsform, men ønsker mest mulig igjen for skattebetalerne sine penger.

Spørsmål 6: Hva vil ordfører gjøre for å hindre nedbemanning og eventuell konkurs, og sikre at kinoen drives i henhold til det mandat og de vedtekter som er gitt av bystyret?

Svar: Det er styret og ledelsen i Fredrikstad Kino AS som har ansvaret for den daglige driften og for å gjennomføre nødvendige tiltak. Styret og ledelsen må ha handlingsrom til å tilpasse virksomheten til dagens rammebetingelser. Det kan innebære gjennomgang av kostnader, organisering og tilbud. Slike vurderinger er nødvendige i en bransje som har vært gjennom store endringer de siste årene.

Når det gjelder selskapets drift sett opp mot mandat og vedtekter, vil dette følges opp gjennom den ordinære eierstyringen.

PS 131/26 Spørsmål til ordfører - oppfølgingsspørsmål om Framsikt

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling:

Fra Hannah Berg (Rødt)

I bystyrets møte 30.04.26 stilte representant Jarle Johannessen (R) spørsmål om hvor mye merarbeid det ville medføre for administrasjonen dersom bystyret skulle vedta at budsjettet presenteres på virksomhetsnivå. Svaret fra administrasjonen var at dette ville innebære et behov for 3-4 ekstra årsverk.

I begynnelsen av august skrev redaksjonssjef i Fredriksstad Blad en kommentar om full åpenhet rundt kommune-økonomien, og viser til eksempler på hvordan dette er gjennomført både i metropolen New York og lille Vanylven. I etterkant av dette har tidligere økonomidirektør i Fredrikstad kommune skrevet et innlegg hvor det blant annet står: «Normalt har avdelingene rundt én ukes frist på å oppdatere sine årsprognoser. Framsikt store styrke er muligheten til umiddelbar konsolidering av både regnskap og oppdaterte årsprognoser, samt muligheten til å skreddersy rapporter fra en fleksibel rapportgenerator.

Å produsere en webbasert rapport som link på kommunens hjemmeside tar ca. 30– 45 minutter, avhengig av datamengde.

Med andre ord: Hvis det er politisk flertall for dette, så er løsningen allerede klar for å legge månedsrapporteringen som rent tallmateriale ut på kommunens hjemmeside løpende.

Det tekniske merarbeidet tar mindre enn en time. Med en slik åpenhet vil folkevalgte og innbyggere motta regnskap og prognoser samtidig.»

Da bystyret ble informert om at kommunen skulle innføre Framsikt så ble det forsikret at tilgangene ville bli bedre enn i Fredrikstadkompasset. Det ble redegjort for mulighetene som lå i programmet for å kunne sikre tett oppfølging av kommunens drift. Dette samsvarer med hva tidligere økonomidirektør skriver i sitt debattinnlegg.

I etterkant av svarene vi fikk i april så har Rødt tatt kontakt med Framsikt for å høre om det er tilfellet at programmet vil kreve ekstra ressurser for å gi større tilgang på data. Ansatte i Framsikt har bekreftet den tidligere økonomidirektørens fremstilling - så frem virksomhetene bruker verktøyet så er det relativt ukomplisert å offentliggjøre dataene de mater inn.

Spørsmål:

1. Hva er grunnen til at administrasjonen melder om at det vil kreve 3-4 årsverk for å presentere budsjettet på virksomhetsnivå?
2. Er det slik at virksomhetene rapporterer på budsjett/årsprognose, sykefravær og annet i Framsikt løpende gjennom året?
3. Om så, vil ordfører ta initiativ til å sikre mer åpenhet rundt den kommunaledriften ved å be om at tallmaterialet helt ned på virksomhetsnivå synliggjøres i budsjettbehandlingen?
4. Mener ordfører at det kan være hensiktsmessig med mer åpenhet om driften gjennom

året og jobbe for at det legges ut sanntidsrapportering med oppdatert oversikt over driftsøkonomien, sykefravær og bemanning i kommunen på kommunens nettside?

Ordførers svar:

Spørsmål 1:

Hva er grunnen til at administrasjonen melder om at det vil kreve 3-4 årsverk for å presentere budsjettet på virksomhetsnivå?

Ordførers svar:

Det er viktig å skille mellom teknisk tilgjengeliggjøring av tall og data, prognosearbeid med faglig analyse og kvalitetssikring, og budsjett- og økonomiplanprosessen.

Administrasjonen har opplyst at de vurderer at det vil kreve ytterligere 3–4 ekstra årsverk å presentere budsjett og økonomiplan på virksomhetsnivå, fordi dette innebærer å utarbeide, kvalitetssikre og forklare tall på et betydelig mer detaljert nivå.

Jo lenger ned i organisasjonen budsjettet brytes ned, desto større behov er det for kunnskap om den enkelte virksomhets drift, bemanning, aktivitet og rammebetingelser. På overordnet nivå viser forslag til budsjett- og økonomiplan kommunens strategiske retning, prioriteringer mellom kommuneområdene, satsingsområder og eventuelle innsparinger eller omstillinger.

Mer detaljert forklaring:

I budsjettprosessen fastsettes og avstemmes først rammene på kommuneområdenivå.

Deretter fordeles og kvalitetssikres de ned til tjeneste- og virksomhetsnivå. Dette krever faglige vurderinger av om fordelingen er realistisk, tallene sammenlignbare og budsjettet gir et riktig bilde av tjenestenes forutsetninger og handlingsrom.

Rammene endres flere ganger underveis, blant annet som følge av lønnsoppgjør, statsbudsjett og endringer i behov og aktivitet. En presentasjon på virksomhetsnivå krever derfor supplerende forklaringer og kvalitetssikring, slik at tallene ikke gir et misvisende inntrykk av presisjon.

Det anslåtte merarbeidet på 3–4 årsverk gjelder dermed ikke selve publiseringen i Framsikt, men arbeidet med å utarbeide, analysere, forklare og kvalitetssikre et forsvarlig budsjettgrunnlag på virksomhetsnivå.

Spørsmål 2:

Er det slik at virksomhetene rapporterer på budsjett/årsprognose, sykefravær og annet i Framsikt løpende gjennom året?

Ordførers svar:

Ja, virksomhetene rapporterer i Framsikt gjennom året som en del av kommunens ordinære økonomi- og virksomhetsstyring. Ved månedsrapportering etter februar, mars, mai, september, oktober og november rapporteres det på regnskapsresultat, årsprognose og sykefravær.

I tillegg utarbeides det mer omfattende rapportering ved 1. og 2. tertial, der det også rapporteres på blant annet investeringer, økonomiplan tiltak, utviklingstrekk, utfordringsbildet og årsverk.

Spørsmål 3:

Om så, vil ordfører ta initiativ til å sikre mer åpenhet rundt den kommunale driften ved å be om at tallmaterialet helt ned på virksomhetsnivå synliggjøres i budsjettbehandlingen?

Ordførers svar:

Det er viktig å skille mellom budsjett og prognose. Budsjettet vedtas for året som kommer og er styrende for driften, mens prognoser utarbeides gjennom året for å vurdere hvordan driften faktisk utvikler seg sammenlignet med vedtatt budsjett.

Politisk nivå i en kommune skal legge de strategiske linjene og holde en overordnet og langsiktig styring på kommunens drift. Dette ivaretas ved at bystyret vedtar budsjetttrammene for hvert kommuneområde, herunder de satsningsområder og tiltak dette innebærer.

Spørsmål 4.

Mener ordfører at det kan være hensiktsmessig med mer åpenhet om driften gjennom året og jobbe for at det legges ut sanntidsrapportering med oppdatert oversikt over driftsøkonomien, sykefravær og bemanning i kommunen på kommunens nettsider.

Ordførers svar:

Som ordfører har jeg etterspurt hvordan prognosearbeidet i kommunen gjennomføres, fått følgende fra administrasjonen;

I starten av hver måned åpnes det for rapportering i Framsikt og det opprettes en mal som benyttes. Dette er en manuell jobb som ikke skjer automatisk.

Regnskapet stenger den 9. i hver måned, og kommuneområdene starter omgående med å analysere regnskapsresultat og oppdatere årsprognoser. Dette er det fagpersoner som gjør og er ingen automatikk i Framsikt. Å sette en realistisk årsprognose krever til tider flere økonomiske analyser hvor man går igjennom eventuelle endringer i eksterne vilkår som påvirker.

Noen eksempler:

- Kommunen har søkt om tilskudd som utbetales i juni, mens kostnaden påløper allerede fra mars. For mars, april og mai vil regnskapstallene da kunne se negative ut. Men fordi lederen vet at det kommer en inntekt i juni, så er det likevel balanse. Det må legges inn manuelt.
- Fakturaer på bestilte varer og tjenester faktureres normalt etterskuddsvis. For at prognosen for året skal bli riktig, må kostnaden legges inn manuelt før fakturaen mottas.
- Vikarer etter sommeren får lønn etterskuddsvis, og vikarbyrå fakturerer opp til to måneder etter at arbeidet er utført. I prognosen må slike forhold gjennomgås.
- I tillegg er det en rekke små og store forhold som gjennomgås i en kompleks drift.

Prognosearbeidet starter hos avdelingsleder, som går igjennom og rapporterer til virksomhetsleder, som ser hele virksomheten under ett, fanger eventuelle mangler og dobbeltføringer og rapporterer til kommunalsjef/ direktør. Til sist får kommunedirektør samlet rapport, hvor også overordnede forhold som skatteinngang, refusjon sykepenger, aksjeinntekter og annen utvikling er lagt inn. Hele veien gjøres arbeidet i samarbeid med økonomer.

Når årsprognoser er fastsatt og det er rapportert på alle nivåer/ områder (tar normalt 7 virkedager), og alt er konsolidert opp på kommunenivå, så er det korrekt at det tar 30-45 minutter å lage en lenke til månedsrapporten og legge den ut på kommunens hjemmeside. Sanntidsrapportering kan gi et inntrykk av at tallene til enhver tid er ferdig vurdert og egnet som styringsinformasjon. Det vil ofte ikke være tilfelle. Regnskapstall endres gjennom måneden, periodiseringer og korrigeringer kan komme i etterkant, og sykefravær og bemanning må forstås i lys av tjenestenes organisering, aktivitet og lokale forhold. Dersom slik informasjon publiseres uten forklaringer, kan den lett bli misforstått.

Som ordfører vurderer jeg at det er viktig at vi som politikere får god, forståelig og relevant informasjon om kommunens drift og økonomi. Samtidig er det viktig at åpenhet utformes slik at informasjonen gir reell innsikt og ikke bare tilgang til ubearbeidede tall.

PS 132/26 Spørsmål til ordfører - utviklingen i økonomisk sosialhjelp og overgang til arbeid

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling:

Fra Jarle Johannessen (Rødt)

For å kunne iverksette målrettede tiltak for å få ned utgiftene til økonomisk sosialhjelp er det viktig at bystyret får informasjon om hvordan utgiftene til økonomisk sosialhjelp fordeler seg. Informasjonen som bystyret får, kan brukes som et utgangspunkt til å utforme politikk.

1. Hvor stor andel av sosialhjelpsmottakere har allerede en annen inntektskilde? (Dagpenger, AAP, alderspensjon, arbeidsinntekt)
2. Hvordan har den historiske utviklingen vært i andelen mottakere av økonomisk sosialhjelp i tidsrommet 2016 - 2025 som allerede har en annen inntektskilde?
3. Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp gikk til å dekke husleie i 2025?
4. Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp gikk til å dekke avdrag på boliglån i 2025?
5. Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp har historisk gått til å dekke husleie og avdrag på boliglån i tidsrommet 2016 – 2025?
6. Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp gikk til å dekke strøm i 2025?
7. Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp har historisk gått til å dekke strømutfgifter i tidsrommet 2016 – 2025?
8. Hvor stor andel av innbyggere har overgang fra arbeidsrettet tiltak til lønnet arbeid?
9. Hva mener ordfører er hovedutfordringene med arbeidsmarkedet i vår region, og hvordan kan bystyret ta ansvar for å bidra til at flere kommer i arbeid på kort sikt?

Ordførers svar:

Spørsmål 1:

Hvor stor andel av sosialhjelpsmottakere har allerede en annen inntektskilde? (Dagpenger, AAP, alderspensjon, arbeidsinntekt)

Svar: Mottakere av sosialhjelp august 2026: 46,5 % med annen hovedinntekt.

Spørsmål 2:

Hvordan har den historiske utviklingen vært i andelen mottakere av økonomisk sosialhjelp i tidsrommet 2016 - 2025 som allerede har en annen inntektskilde?

Svar: Statistikkbanken SSB:

	2016	2017	2018	2019	2020
Mottakere totalt	2102	2065	2056	2166	2357
Andel - annen inntektskilde	46%	50%	46%	44%	47%
	2021	2022	2023	2024	2025
Mottakere totalt	2552	2812	3218	3354	3365
Andel - annen inntektskilde	53%	50%	56%	56%	66%

Spørsmål 3:

Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp gikk til å dekke husleie i 2025?

Svar: Husleie og husleierestanse = 48%

Spørsmål 4:

Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp gikk til å dekke avdrag på boliglån i 2025?

Svar: Renter og avdrag boliglån = 0,6%

Spørsmål 5:

Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp har historisk gått til å dekke husleie og avdrag på boliglån i tidsrommet 2016 – 2025?

Svar:

	2016	2017	2018	2019	2020
Husleie og husleierestanse	52%	52%	53%	52%	55%
Renter og avdrag boliglån	0,08%	0,1%	0,2%	0,3%	0,3%

	2021	2022	2023	2024	2025
Husleie og husleierestanse	51%	47%	47%	48%	48%
Renter og avdrag boliglån	0,2%	0,4%	0,5%	0,7%	0,6%

Spørsmål 6:

Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp gikk til å dekke strøm i 2025?

Svar: Strøm og strømrestanse = 7%

Spørsmål 7:

Hvor stor andel av utgiftene til økonomisk sosialhjelp har historisk gått til å dekke strømutfgifter i tidsrommet 2016 – 2025?

Svar:

	2016	2017	2018	2019	2020
Strøm og strømrestanse	8%	8%	9%	9%	7%
	2021	2022	2023	2024	2025
Strøm og strømrestanse	8%	11%	8%	7%	7%

Spørsmål 8:

Hvor stor andel av innbyggere har overgang fra arbeidsrettet tiltak til lønnet arbeid?

Svar: Nav januar – juli 2026:

Antall og andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid fra tiltak 116 71%

Antall og andel arbeidssøkere med overgang til arbeid fra tiltak 181 62%

Spørsmål 9:

Hva mener ordfører er hovedutfordringene med arbeidsmarkedet i vår region, og hvordan kan bystyret ta ansvar for å bidra til at flere kommer i arbeid på kort sikt?

Svar: De tre største utfordringene kan forenklet beskrives som:

1. For mange står utenfor arbeid over lang tid
2. Det er mismatch mellom arbeidsgivernes behov og arbeidssøkernes kompetanse
3. Høy andel sosialhjelpsmottakere og personer på helserelaterte ytelser gjør at mange trenger mer enn ordinær formidling til jobb

For Nav Fredrikstad betyr dette at det største potensialet ligger i å kombinere arbeidsgiversamarbeid, kompetanseheving og inkludering av utsatte grupper slik at flere kommer over i ordinært arbeid.

PS 133/26 Østfold avfallssortering IKS - kjøp av eiendom og festeavtale - Habornveien 50

Bystyrets vedtak 10.09.2026:

1. Fredrikstad kommune erverver Habornveien 50, gnr. 303 bnr. 1491 fnr. 0 og gnr. 303 bnr. 1823, med tilhørende bygninger, anlegg og rettigheter, fra Brødr. Bøckmann AS for en kjøpesum på 175 millioner kroner eksklusive dokumentavgift og tinglysningskostnader, forutsatt bindende avtale med Østfold avfallssortering IKS.

2. Kjøpet finansieres ved låneopptak.

3. Bystyret godkjenner fremlagt kjøpekontrakt mellom Brødr. Bøckmann AS og Fredrikstad kommune. Avtalen er inngått med forbehold om bystyrets endelige godkjenning og at det inngås bindende avtale med Østfold avfallssortering IKS.

4. Bystyret godkjenner fremlagt intensjonsavtale mellom Fredrikstad kommune og Østfold Avfallssortering IKS.

5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre ervervet, inngå de nødvendige avtaler og foreta mindre endringer og presiseringer i kontraktsdokumentene, forutsatt at avtalens økonomiske og prinsipielle forutsetninger ikke endres vesentlig

Bystyrets behandling:

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.